

Onderwerp

Mededeling takendiscussie reactie P3

Doel van deze mededeling:

De staten informeren over de reactie van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht op het aanbod van de minister van BZK van 13 december 2014 over het instrumentarium voor de door het kabinet beoogde Noordvleugelprovincie.

Toezegging/motie/amendement:

Niet van toepassing.

Mededeling:

Op 8 januari 2014 hebben wij u geïnformeerd over de ontwikkelingen rond de discussie over extra taken, bevoegdheden en budget voor de nieuwe Noordvleugelprovincie (nr. 1571955).

Zoals daarbij meegedeeld hebben de drie provincies op 18 december 2013 bestuurlijk overleg gevoerd met een delegatie van het kabinet onder leiding van minister-president Rutte over het instrumentarium voor het nieuwe landsdeel. In dit overleg is het volgende afgesproken:

- Op 8 januari 2014 sturen gedeputeerde staten van de drie provincies de brief van min BZK van 13 december naar de Provinciale Staten van de provincies. Bij de brief wordt het startdocument uit september 2013 gevoegd. De CdK's van NH en U kunnen - indien zij dit willen - hun eigen 'ambtsberichten' eveneens daarbij voegen.
- De provincies geven voor 1 februari 2014 een schriftelijke reactie op de brief van min BZK. Dit kan kort en puntsgewijs. Het verzoek aan betrokkenen is een realistisch tegenbod te doen.
- Begin februari 2014 gaat het kabinet dan om de tafel om de reacties van de provincies te bespreken. Op basis van dat overleg zal min BZK een eindbod formuleren dat in het kabinet besproken kan worden.
- Vervolgens volgt medio februari 2014 een eindbod van het kabinet aan de provincies. Dit eindbod wordt in stuurgroepbijeenkomst besproken met het doel tot overeenstemming te komen met de provincies.
- Tegelijk met het eindbod zal min BZK ook een document aan de provincies sturen waarin nader wordt ingegaan op de vorming van meerdere provincies nieuwe stijl (visie middenbestuur voor de rest van het land) en het grensbehoop van de nieuwe Noordvleugelprovincie.

Overeenkomstig deze afspraak bent u op 8 januari jl. geïnformeerd over het aanbod van de minister van BZK van 13 december 2013.

In het vertrouwelijke overleg met de fractievoorzitters op 15 januari jl. heeft de portefeuillehouder bestuur de stand van zaken mondeling toegelicht en is de te volgen strategie besproken. Onze intentie is hierbij steeds geweest om zo mogelijk gezamenlijk met de twee andere provincies te reageren.

Op 27 januari jl. heeft er bestuurlijk overleg plaatsgevonden tussen de drie provincies. Bij dit overleg waren de drie cdK's en de portefeuillehouders bestuur aanwezig. In dit overleg hebben de drie provincies overeenstemming bereikt over een gezamenlijke reactie op het aanbod van de minister van BZK van 13 december 2013. U treft deze gezamenlijke reactie bijgaand aan. De kern van deze

Registratienummer

1580553

Datum

31 januari 2014

Auteur

E.M. Strating

Afdeling/Bureau

KBJZ

Openbaarheid

Passief openbaar

Portefeuillehouder

Witteman, M.J.D.

Ter kennisname aan PS en
burgerleden

reactie is dat het aanbod van de zijde van het Rijk volstrekt onvoldoende is. De drie provincies zijn het daar alle drie over eens. De drie provincies houden vast aan de hoofdlijnen van het ambtsbericht van de heer Remkes van 4 november 2013 en zijn slechts op ondergeschikte details bereid tot een compromis. Afgelopen maandag is tevens afgesproken dat de drie provincies deze gezamenlijke reactie separaat vanuit de drie provincies toesturen aan de minister van BZK en de minister-president. Deze drie brieven zijn volgens afspraak in P3-verband op donderdag 30 januari jl. verstuurd. Een afschrift van deze brieven treft u bijgaand aan.

Het vervolg

Zoals weergegeven bij de afspraken van 18 december (zie hierboven) zal het kabinet de reacties van de provincies gaan bespreken en medio februari komen met een eindbod aan de provincies. Dit eindbod zal met de provincies worden besproken op 19 februari 2014. Wij streven ernaar de staten direct na dit overleg te informeren over de uitkomsten.

Ter inzage in de leeskamer

Niet van toepassing.

Verdere informatie

1. Brief Flevoland aan BZK (1576249)
2. Brief Flevoland aan MP (1580470)
3. Brief Noord-Holland aan BZK (1580976)
4. Brief Utrecht aan BZK (1580977)

Postbus 55
8200 AB Lelystad

Telefoon
(0320)-265265

Fax
(0320)-265260

E-mail
provincie@Flevoland.nl

Website
www.flevoland.nl

De minister van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
De heer dr. R.H.A. Plasterk
Postbus 20011
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

Verzenddatum
30 januari 2014

Bijlagen
1

Uw kenmerk

Ons kenmerk
1576249

Onderwerp

Reactie op uw brief van 13 december 2013

Geachte heer Plasterk,

In het bestuurlijk overleg tussen delegaties van het kabinet en de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland van 18 december 2013 over het instrumentarium voor de Noordvleugelprovincie is afgesproken dat de drie betrokken provincies vóór 1 februari 2014 schriftelijk reageren op uw brief van 13 december 2013. Wij maken graag van deze gelegenheid gebruik.

Provinciale Staten van Flevoland hebben op 9 oktober 2013 de provinciale zienswijze op uw herindelingsvoorstel voor de samenvoeging van de drie provincies vastgesteld. In deze zienswijze geven de staten aan dat de onderbouwing van Rijkszijde voor de samenvoeging van de drie provincies in 2013 alleen maar minder overtuigend is geworden en dat zonder adequate motivering bij Provinciale Staten geen draagvlak is voor de vorming van een Noordvleugelprovincie.

Voor de provincie Flevoland is dus doorslaggevend of het Rijk in staat is om aan te tonen dat de fusie een aanzienlijke meerwaarde heeft voor de inwoners, bedrijven en instellingen in ons gebied.

Uw aanbod in de brief van 13 december 2013 is in het licht van het bovenstaande volstrekt onvoldoende. Dit hebben wij in ons overleg van 18 december jl. reeds kenbaar gemaakt. Tevens hebben wij u toen laten weten dat de inhoud van het ambtsbericht van de commissaris van de Koning van Noord-Holland van 4 november 2013 onze Staten wellicht zou kunnen overtuigen.

In goed overleg met de provincies Noord-Holland en Utrecht hebben wij het een en ander inmiddels verder uitgewerkt in een gezamenlijk document dat u bijgaand aantreft. Wij zien dit pakket aan bevoegdheden, maatregelen en middelen als minimale basis voor verder overleg. Zoals we eerder hebben aangegeven gaan wij er vanuit dat dit aanvullende instrumentarium wordt verankerd in het wetsvoorstel voor de herindeling van de drie provincies en voor advies aan de Raad van State wordt voorgelegd.

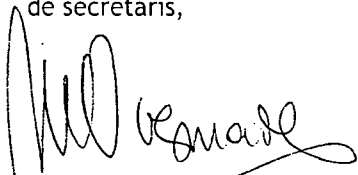
Wij zijn graag bereid met u op 19 februari aanstaande verder van gedachten te wisselen over de bevoegdheden en het takenpakket van een dergelijk eerste landsdeel.

Wij vertrouwen erop u hiermee voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd.

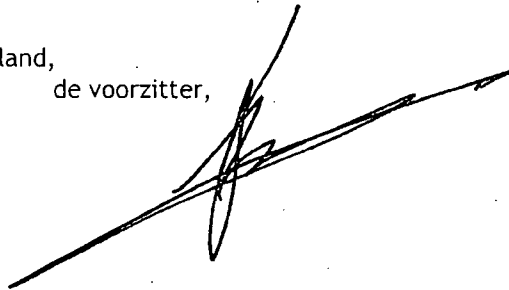
Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de secretaris,

de voorzitter,

drs M.G.E.C. Overmars

L. Verbeek

Bijlage 1: Reactie op uw aanbod

Er is vanuit de drie provincies waardering voor de procesmatige inzet van het kabinet om te komen tot goede inhoudelijke afspraken met de drie provincies. Het aanbod waarmee het Rijk de provincie nieuwe stijl tegemoet treedt, schiet evenwel inhoudelijk tekort. Het kabinet draagt nauwelijks taken en bevoegdheden over naar de nieuwe provincie.

Dit wordt beargumenteerd op basis van een sterk centralistische bestuursvisie. In uw brief van afgelopen december wordt diverse malen - overigens vaak zonder nadere argumentatie - de stelling betrokken dat taken 'Rijksbelang' betreffen en dus kennelijk ook het beste door het Rijk vervuld kunnen worden. Is het bijvoorbeeld werkelijk zo dat alle A-wegen en vaarwegen (uitsluitend) van Rijksbelang zijn? En als dat al zo is, betekent dat dan ook dat het Rijk deze moet beheren en onderhouden?

In de rapportage van commissaris Remkes in de rol van Rijksheer wordt juist betoogd dat één bevoegd gezag voor de regionale bereikbaarheid binnen de Noordvleugel zorgt voor betere samenhang tussen het rijkswegennet en het onderliggende (regionale) verkeersnet. Mobiliteitsvraagstukken worden dan immers in samenhang bekeken en knelpunten kunnen daadkrachtiger worden bestreden. Vanuit dit perspectief kunnen verbeteringen van de bereikbaarheid in samenhang met andere belangen integraal worden afgewogen.

De centralistische oriëntatie inzake het fusiedossier is opmerkelijk. Doorgaans betoont het kabinet zich een overtuigd voorstander van decentralisatie, uitgaande van de constatering dat de verschuivende bestuurlijke verhoudingen tussen Europa, lidstaten, regio's en gemeenten ook zullen moeten leiden tot aanpassingen in de taakverdeling van het lokale bestuur, de provincies en het Rijk. Het adagium 'decentraal wat kán, centraal wat moet' is daarbij leidend.

Dit inzicht vormt ook de achtergrond van de omvangrijke decentralisatiebeweging die zich op sociaal terrein voltrekt richting gemeenten (Awbz, Participatiewet en Jeugdzorg). Een versterkte positionering van de gemeente als 'eerste overheid' vormt daarvan het leidend uitgangsprincipe.

Parallel daaraan (en aanvullend daarop) winnen ook provincies de laatste tijd aan profiel (denk aan de bevindingen van de commissie-Lodders). De in april 2011 ondertekende 'Bestuursafspraken 2011-2015' en het regeerakkoord van het kabinet-Rutte-II uit oktober 2012

laten zien dat ook het Rijk de provinciale rol als ruimtelijk regisseur wil erkennen en faciliteren.

Maar wanneer het aankomt op het daadwerkelijk equiperen van de gefuseerde provincie nieuwe stijl, is sprake van defensief gedrag van Rijkszijde en schroom om 'los te laten'. Het Rijksaanbod uit de brief van 13 december 2013 schiet dan ook inhoudelijk tekort en is deels in vrijblijvende procedurele termen verwoord.

Uw voorstellen

Hieronder gaan wij meer specifiek in op de voorstellen die u schetst in uw brief van 13 december 2013.

1. Kwaliteit openbaar bestuur

Uw voorstellen met betrekking tot de provinciale kerntaak aangaande de kwaliteit van het openbaar bestuur – experiment gemeentelijke herindeling en experiment bevoegdheid opleggen bestuurskrachtonderzoek – zijn nuttig en nodig.

Daarnaast zien onze colleges er de redelijkheid van in dat u niet voornemens bent voor te stellen de bepaling in de Grondwet te schrappen dat één gemeente bij wet wordt ingesteld.

Wat evenwel mist in uw aanbod zijn de bevoegdheden gericht op (verplichte) gemeentelijke samenwerking. Na opschaling zal de afstand tussen de nieuwe provincie en gemeenten toenemen, waarmee gemeenten meer afhankelijk zullen zijn van elkaar om regionale opgaven op te pakken. De provincie nieuwe stijl kan immers niet meer overal (bestuurlijke) aandacht/steun geven in de mate waarin de drie afzonderlijke provincies dat thans wel kunnen.

Indien de provincie meer sturing kan uitoefenen op de samenwerking tussen gemeenten, kan zij zich beter concentreren op haar rol-op-afstand en deze ook beter vervullen. Zonder die bevoegdheden ontstaat het risico dat (zwakke) gemeenten uit beeld raken en de inwoners daarvan minder goede dienstverlening krijgen.

Vorenstaande vergt aanpassing van het beleidskader gemeentelijke herindeling. In aanvulling op uw aanbod zien wij bovendien graag dat:

- De nieuw te vormen provincie eenvoudiger verplichte samenwerking aan gemeenten kan opleggen (wijziging WGR);
- Het college van GS van de provincie 'nieuwe stijl' in het kader van de WGR de bevoegdheid met betrekking tot het goedkeuringsvereiste krijgt (wijziging WGR);
- De nieuwe provincie de bevoegdheid heeft een 'bundelingsvereiste' op te leggen in het kader van de WGR (wijziging WGR).

2. Regionale economie

Uw aanbod ten aanzien van regionale economie – pilot topsectoren in de regio en Kamer van Koophandel in relatie tot economisch beleid – is zeer beperkt en zou ook nu al kunnen worden uitgevoerd. Ten aanzien van de Kamer van Koophandel stellen wij voor te onderzoeken om (stimulerings)activiteiten van de nieuwe KvK onder te brengen bij de provincie nieuwe stijl.

Uw aanbod om toe te werken naar een Economic Board voor de Noordvleugel wijzen wij af. Daarvoor is het economisch profiel van de drie kerngebieden (Amsterdam, Utrecht en Almere) te verschillend. Ook zien wij voorlopig geen toegevoegde waarde in het instellen van een ontwikkelingsmaatschappij (ROM) op Noordvleugelschaal.

Uw aanbod om financieel te participeren in het stimuleren van regionaal economische ontwikkeling waarderen wij zeer. Wij willen echter met u in gesprek om, net als de provincie Utrecht nu al doet, deze middelen te koppelen aan de ontwikkelingen rond de Economic Boards in plaats van het te investeren in een ontwikkelingsmaatschappij.

Eerder was een voorstel opgenomen inzake de Nederlandse Investeringsinstelling. U heeft evenwel steekhoudende argumentatie gepresenteerd om niet tot decentralisatie over te gaan. Op dat punt gaan we dan ook uit van een goede samenwerking tussen de Rijksoverheid en de provincie 'nieuwe stijl'. Overigens hebben de colleges van GS van Noord-Holland en Utrecht n dit kader reeds projecten aangedragen bij het ministerie van Economische Zaken.

Andere voorstellen die eerder zijn gedaan om taken en bevoegdheden over te dragen zijn niet overgenomen. Hieronder wordt nogmaals toegelicht waarom deze voorstellen zijn gedaan.

Het vorige kabinet heeft in 2011 in haar visie op de Noordvleugel, de regio omschreven als belangrijke economische motor van Nederland. In de Economische Actieagenda Noordvleugel is beschreven wat de kracht van de regio is en welke uitdagingen de regio kent. Onderdelen van die kracht van de regio zijn de veelzijdige economie en vestigingsmogelijkheden, de omvangrijke en hoogwaardige arbeidspopulatie en het feit dat het een knooppunt van creativiteit en kennis is. De actieagenda legt de nadruk op drie thema's: stimuleren van kennisontwikkeling en innovatie, verbeteren van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt en het aantrekken van bedrijven en talent en investeringen.

Op twee van de drie thema's bestaat een gat in de mogelijkheden van de provincie(s): het regio specifiek inzetten van middelen op kennisontwikkeling en innovatie en het verbeteren van de aansluiting

tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Om de ruimtelijk-economische kerntaak van de provincie te versterken, is het dichtn van dat gat essentieel.

Daaruit volgt dat het voor provincie nieuwe stijl essentieel is:

- Meer sturing te hebben op regionale economische ontwikkeling, zoals financiering van (innovaties bij) het MKB (bijv. garantstellingen), EFRO en het topsectorenbeleid, in tegenstelling tot de huidige praktijk dat aansluiting gezocht moet worden bij nationaal beleid. Daarbij past de overdracht van huidige rijksmiddelen vanuit topsectorenbeleid en het stimuleringsbeleid MKB;
- Mogelijkheden moet hebben om de inzet van Opleidings- & Ontwikkelingsfondsen voor (om)scholing in de voor de Noordvleugel relevante sectoren mee te bepalen. De inzet is versnipperd en landelijk bepaald, waardoor initiatieven beperkte impact hebben;
- Bevoegdheden (in de vorm van een pilot) van het ministerie van OCW en bij behorende financiering krijgt voor vaststellen van curricula voor beroepsonderwijs, zodat regionaal maatwerk mogelijk wordt. Door landelijke (budgettaire) maatregelen kiezen instellingen in het beroepsonderwijs (MBO/HBO) er voor te snijden in het curriculum. Specifieke (technische) opleidingen ontbreken in het curriculum of worden weg gesneden. Hoewel de provincie veel in gesprek is met beroepsonderwijsinstellingen heeft zij geen instrumentarium om dit knelpunt aan te pakken.

3. Regionale bereikbaarheid en regionaal openbaar vervoer

Het aanbod van de kant van het kabinet met betrekking tot de regionale bereikbaarheid en het regionale openbaar vervoer bevat feitelijk weinig nieuws ten opzichte van de huidige of al vastgelegde nieuwe situatie.

Allereerst gaan uw voorstellen met betrekking tot het MIRT ons niet ver genoeg. Dit onderdeel heeft – zeker gezien uw aanbod – potentie tot *daadwerkelijke* overdracht. Er dienen ons inziens dan ook rijksbevoegdheden en –middelen over te gaan (bindend adviesrecht en keuzebevoegdheid voor de inzet van middelen zonder inmenging van de Tweede Kamer, maar gelegitimeerd door Provinciale Staten van de provincie nieuwe stijl). En ook maken wij graag gebruik van het aanbod om eerste aanspreekpunt te zijn in het MIRT-overleg met het Rijk.

Wij kunnen ons wel vinden in uw voorstel aangaande de uitwisseling van contracteringskennis. Maar daar waar het gaat om verkeersmanagement bepleiten wij meer dan enkel een verkenning inzake uitbreiding/intensivering van de samenwerking (zie ook hieronder). Dat geldt ook ten aanzien van uw aanbod voor een

onderzoek naar mogelijkheden voor een gezamenlijke inkoop en marktbenadering tussen Rijkswaterstaat en de Noordvleugelprovincie.

Daarnaast bevat het aanbod geen argumenten waarom de eerder gedane voorstellen worden afgewezen.

Wij houden op dit terrein dan ook vast aan de voorstellen, voortvloeiend uit de redenering zoals die eerder door commissaris Remkes is opgevoerd. Het gaat er daarbij om dat de verwevenheid en complexiteit van mobiliteitsfuncties veel effectiever bestuurd en afgestemd kunnen worden vanuit de regionale schaal van de opgeschaalde provincie.

De voorstellen waren:

- Noordvleugelprovincie hoofdverantwoordelijk voor regionaal wegennetwerk inclusief de N-en A-rijkswegen;
- Onderhoud en beheer van Rijksvaarwegen (aantonbare efficiency voordelen, eventueel onder voorwaarden van het Rijk) gaat naar de provincie 'nieuwe stijl';
- De provincie 'nieuwe stijl' krijgt een bepalende rol bij de voorbereiding van de concessie met betrekking tot het spoorvervoer alsmede bij het concessiebeheer.
- Noordvleugelprovincie bevoegd gezag bij (grote) infrastructurele projecten die binnen eigen grondgebied liggen (RRAAM, SMASH, A7/A8);
- Beheer en onderhoud van Rijkswegen binnen de nieuwe provincie (mits aantoonbaar efficiency voordelen en eventueel onder voorwaarden Rijk);
- Noordvleugelprovincie tevens hoofdverantwoordelijk voor planning, programmering en aanleg van deze wegen;
- De nieuwe provincie wordt verantwoordelijk voor de uitvoering van (regionaal) verkeersmanagement op het grondgebied van de te vormen provincie;
- De uitvoering van Rijksprogramma's en impulsbudgetten op het gebied van verkeer en vervoer komt te liggen bij de provincie 'nieuwe stijl'.

Daarnaast dient u de provincie nieuwe stijl de extra bevoegdheid te geven voor het kunnen vernietigen en/of nemen van gemeentelijke verkeersbesluiten en/of -maatregelen in relatie tot gemeentelijke infrastructuur. Tenslotte dient u het dan nog mogelijk te maken dat spoedwet aanpak en tracébesluiten ook aan het provinciaal instrumentarium worden toegevoegd.

De voorgenomen afschaffing van de WGR+ in de regio Utrecht is een belangrijke stap in het verminderen van bestuurlijke drukte en het

verstevigen van de positie van de provincie nieuwe stijl rond het regionaal openbaar vervoer. We kunnen dit van harte ondersteunen.

Het moge duidelijk zijn dat in deze voorstellen geen ruimte is voor een vervoerregio als opvolger van de af te schaffen Stadsregio Amsterdam.

Het college van GS van Noord-Holland heeft vorig jaar bij brief aan staatssecretaris Mansveld (kenmerk 94274/168507) uiteengezet hoe – na afschaffing van de wgr+ – de toekomstige vormgeving van de organisatie van het openbaar vervoer naar haar inzicht gestalte zou dienen te krijgen.

Daarbij is een alternatief geschetst voor de vervoerregio, waarbij is aangegeven dat de provincie Noord-Holland en de gemeente Amsterdam zich op voorhand bereid zouden moeten verklaren om de BDU-middelen die zij ontvangen in te zetten voor het beoogde doel in het werkingsgebied. De provincie Noord-Holland zou zich bovendien moeten inspannen om de andere gemeenten in het relevante gebied op een volwaardige wijze te betrekken bij het te voeren beleid en het bestuur.

Wat betreft de huidige financiële middelen uit de BDU verkeer en vervoer ten behoeve van de Stadsregio Amsterdam stellen wij ons voor dat bij afschaffing van de WGR+ een splitsing in de toedeling van middelen plaatsvindt. Het deel dat thans is gemoeid met de financiering van het openbaar vervoer dat door het GVB wordt uitgevoerd wordt toebedeeld aan de gemeente Amsterdam. Alle overige middelen vallen toe aan de provincie. Zoals hiervoor geschetst is de provincie Noord-Holland bereid de financiële middelen voor het openbaar vervoer in te zetten voor het beoogde doel in het werkingsgebied.

Gegeven dit standpunt en het feit dat wij thans met u in gesprek zijn over de verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden van de te vormen provincie nieuwe stijl wordt door het college van GS van Noord-Holland op dit moment niet in toekomstverkenningen van de Stadsregio geparticipeerd.

4. Duurzame ruimtelijke ontwikkeling en inrichting

Ten aanzien van deze kerntaak stelt u een generieke verandering voor met betrekking tot de huisvestingsverordening. Deze verandering is voor de hand liggend. Ook uw aanbod – specifiek voor de provincie 'nieuwe stijl' – met betrekking tot de gezamenlijke aanpak rondom het Hoofdwatersysteem kan op onze instemming rekenen.

Ten aanzien van Schiphol bepleit u een handhaving van de status quo. En dat terwijl u in uw herindelingsontwerp de toekomstige ontwikkeling van Schiphol in relatie tot de uitbreidingsmogelijkheden van de

luchthaven Lelystad als een bijzondere economische opgave voor het gebied beschouwt.

Wij zijn er dan ook voorstander van om het recente advies van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli) op te volgen. In het rapport 'Sturen op samenhang' van september 2013 pleit de Rli ervoor dat het Rijk inzake de ontwikkeling van Schiphol meer 'loslaat' en zich vooral richt op het stimuleren van de samenwerking tussen partijen uit de metropoolregio zelf. Terecht concludeert de Rli dat het gebied rondom Schiphol 'governance' nodig heeft die zich snel kan vormen naar de vraagstukken die zich aandienen en waarbij het Rijk zich concentreert op de rol van systeemverantwoordelijke.

De provincie 'nieuwe stijl' krijgt daarbij de regie op het bereiken van regionale doelen - uiteraard binnen door het Rijk gestelde kaders - en is daarmee in positie gekomen om namens (en in afstemming met) de regio de afstemming met het Rijk vorm te geven. Tegen die achtergrond verdient het aanbeveling om de Omgevingsraad "Schiphol" (de opvolger van de Alderstafel) rechtstreeks te laten rapporteren aan de provincie 'nieuwe stijl'.

5. Milieu, energie en klimaat

In de brief van december wijst u op de generieke decentralisatiebeweging die zich onder de vlag van de 'RUD'-vorming voltrekt. Wij begrijpen dat, gelet ook op de opvattingen hierover in de Tweede Kamer, een verdere decentralisatie van inspectietaken, zoals voorgesteld in de brief van commissaris Remkes, nu niet aan de orde is.

Het in de rapportage gehouden pleidooi met betrekking tot flexibilisering (binnen Europese richtlijnen) van omgevingswaarden teneinde maatwerk te kunnen leveren, vindt bij het kabinet vooralsnog geen gehoor. Terwijl dit nu juist een enorme bijdrage kan leveren aan de integraliteit van beleids- en besluitvorming op Noordvleugelschaal.

Wij zijn dan ook van mening dat op het terrein van geluid(hinder) met de provincie nieuwe stijl eenzelfde werkwijze kan worden overeen gekomen als nu in Duitsland gebruik is. In Duitsland wordt de Europese regelgeving met betrekking tot geluid namelijk niet geregeld in nationale wetgeving, maar wordt deze juist per Bundesland uitgewerkt, waardoor maatwerk kan worden geleverd voor de situatie ter plekke. Het gaat dan met name om de bevoegdheid om de regelgeving op het gebied van industriegeluid en op het gebied van geluidsoverlast op wegen, etcetera toe te bedelen aan de provincie 'nieuwe stijl'. Ten aanzien van de luchtkwaliteit zou vergelijkbare werkwijze moeten gelden.

Ten slotte merken wij hier op het teleurstellend te vinden dat u de provincie nieuwe stijl geen bindend advies wenst te geven rond de Mijnbouwwet.

6. *Vitaal platteland*

Ten aanzien van het natuurdossier is het allereerst van belang dat de (onder andere in het Bestuursakkoord Natuur, het Natuurpact, opsplitsing DLG) reeds ingezette decentralisatiebeweging tot het afgesproken einde worden gebracht vanzelfsprekend binnen het kader van de reeds bestaande afspraken tussen de lidstaat Nederland en de EU. Hier presenteert de brief van december 2013 enkele op zichzelf goede maatregelen, die evenwel voor een deel alle provincies betreffen en voor een ander deel 'oud nieuws' zijn.

Daarnaast gaat u in uw aanbod onvoldoende in op eerder gedane voorstellen inzake de beheerplannen voor de Natura 2000-gebieden, alsmede de aanwijzingsbesluiten voor deze gebieden. Het voornemen is al om de verantwoordelijkheid voor het opstellen van beheerplannen voor Natura 2000-gebieden, met uitzondering van de Rijkswateren en Defensiegebieden in de nog in voorbereiding zijnde Wet natuurbescherming volledig over te dragen aan alle provincies. Dat is een goede zaak.

Het voorstel van commissaris Remkes dat de provincie nieuwe stijl ook bevoegd gezag wordt voor het nemen van aanwijzingsbesluiten voor Natura 2000-gebieden en naast de instandhoudingsdoelstellingen de precieze omvang en begrenzing van het aangewezen gebied definieert, vindt helaas geen gehoor. Let wel, dit voorstel heeft niet de bedoeling om te tornen aan de formele verhouding tussen de EU, Rijk en provincies. In de uitwerking zou de provincie nieuwe stijl echter meer mogelijkheden tot maatwerk geboden moeten worden. Momenteel worden de instandhoudingsdoelen nog tot in detail door het Rijk voorgeschreven

Ten aanzien van Staatsbosbeheer is specifiek voor de provincie nieuwe stijl meer mogelijk dan het Rijk nu in het vooruitzicht stelt. Alleen 'samenwerking' is daarvoor niet voldoende. Wanneer het gaat om regionaal natuurbeheer, is geen sprake van een Rijksbelang maar van een regionaal belang waarvoor de provincie nieuwe stijl aan de lat staat. Daarbij doen de eigendomsverhoudingen er iets minder toe. De sturing van overheidswege op natuurbeheer zou moeten worden losgekoppeld van het eigendom van natuurgronden.

De provincie nieuwe stijl ambieert niet de rol van grootgrondbezitter. Uitgaande van het Ladders-profiel ligt het in de lijn dat de provincie nieuwe stijl meer integrale gebiedsgerichte zeggenschap krijgt op regionale natuurontwikkeling, ook al zijn bepaalde arealen daarbinnen

dan nog in eigendom van bijvoorbeeld Staatsbosbeheer. Ten behoeve van die zeggenschap is het essentieel dat ook decentralisatie van Rijksmiddelen plaatsvindt.

De provincie 'nieuwe stijl' zal vanuit een integrale, gebiedsgerichte verantwoordelijkheid, samen met Staatsbosbeheer en de andere natuurorganisaties een gezamenlijk beheerplan maken. Staatsbosbeheer moet door het Rijk in staat worden gesteld om dit plan onverkort uit te kunnen voeren.

Wij missen in uw brief tot slot twee belangrijke onderdelen waar het Rijk momenteel aan werkt als het gaat om de nieuwe Natuurwet en de nieuwe Rijksvisie op het natuurbeleid. Op beide onderdelen staat spanning. In de Natuurwet neigt het Rijk (volgens conceptteksten die recent in de Ministerraad zijn behandeld en aan de provincies zijn voorgelegd) naar aanvullend soortenbeleid, bovenop de Europese afspraken. Dat strookt ons inziens niet met de stelling in uw brief dat er geen aanvullende nationale eisen aan provincies gesteld zullen worden. Ten aanzien van de Natuurvisie dreigt een neiging tot recentralisatie.

7. Cultuurhistorie en culturele infrastructuur

In de rapportage van de commissaris wordt voorgesteld de volgende taken/bevoegdheden op het terrein van cultuurhistorie en culturele infrastructuur te decentraliseren naar de Noordvleugelprovincie:

- De uitvoering van de subsidieregelingen voor courante evenals incourante monumenten wordt integraal belegd bij te vormen provincie.
- De provincie 'nieuwe stijl' neemt de beslissingsbevoegdheid van het rijk over ten aanzien van het aanwijzen van rijksmonumenten.
- De provincie 'nieuwe stijl' neemt de verantwoordelijkheid voor de subsidiëring van delen van de culturele basisinfrastructuur over van het rijk.

In uw aanbod worden de voorstellen voor de genoemde aanvullende taken niet overgenomen. Wat de overdracht van de subsidiëring van de culturele basisinfrastructuur (BIS) en de beslissingsbevoegdheid ten aanzien van Rijksmonumenten betreft, zien we de redelijkheid in van uw aanbod.

Ten aanzien van het rijksmonumentenbeleid, is het echter een gemiste kans om in de subsidieverlening niet meer eenduidigheid en samenhang aan te brengen. In de praktijk is momenteel veelvuldig sprake van stapeling van subsidies en daarmee dus van dubbele beoordeling en procedures. Daarnaast kan de provincie 'nieuwe stijl' haar integrale rol als gebiedsregisseur beter waarmaken wanneer zij de gehele regie op de financiering van rijksmonumenten binnen het

landsdeel kan voeren. Wij houden op dit terrein dan ook vast aan het voorstel, zoals dat eerder door commissaris Remkes is opgevoerd.

Postbus 55
8200 AB Lelystad

Telefoon
(0320)-265265
Fax
(0320)-265260
E-mail
provincie@Flevoland.nl
Website
www.flevoland.nl

De Minister-President
De heer drs. M. Rutte
Postbus 20001
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

Verzenddatum
30 januari 2014

Bijlagen
1

Uw kenmerk

Ons kenmerk
1580470

Onderwerp

Afschrift brief aan minister BZK

Geachte heer Rutte,

Hierbij ontvangt u een afschrift van de brief die wij vandaag hebben gezonden aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) met onze reactie op de brief van de minister van BZK van 13 december 2013 over het instrumentarium voor de Noordvleugelprovincie.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de secretaris,

de voorzitter,

drs M.G.E.C. Overmars

L. Verbeek

Postbus 55
8200 AB Lelystad

Telefoon
(0320)-265265

Fax
(0320)-265260

E-mail
provincie@Flevoland.nl

Website
www.flevoland.nl

De minister van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
De heer dr. R.H.A. Plasterk
Postbus 20011
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

Verzenddatum
30 januari 2014

Bijlagen
1

Uw kenmerk

Ons kenmerk
1576249

Onderwerp
Reactie op uw brief van 13 december 2013

Geachte heer Plasterk,

In het bestuurlijk overleg tussen delegaties van het kabinet en de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland van 18 december 2013 over het instrumentarium voor de Noordvleugelprovincie is afgesproken dat de drie betrokken provincies vóór 1 februari 2014 schriftelijk reageren op uw brief van 13 december 2013. Wij maken graag van deze gelegenheid gebruik.

Provinciale Staten van Flevoland hebben op 9 oktober 2013 de provinciale zienswijze op uw herindelingsvoorstel voor de samenvoeging van de drie provincies vastgesteld. In deze zienswijze geven de staten aan dat de onderbouwing van Rijkszijde voor de samenvoeging van de drie provincies in 2013 alleen maar minder overtuigend is geworden en dat zonder adequate motivering bij Provinciale Staten geen draagvlak is voor de vorming van een Noordvleugelprovincie.

Voor de provincie Flevoland is dus doorslaggevend of het Rijk in staat is om aan te tonen dat de fusie een aanzienlijke meerwaarde heeft voor de inwoners, bedrijven en instellingen in ons gebied.

Uw aanbod in de brief van 13 december 2013 is in het licht van het bovenstaande volstrekt onvoldoende. Dit hebben wij in ons overleg van 18 december jl. reeds kenbaar gemaakt. Tevens hebben wij u toen laten weten dat de inhoud van het ambtsbericht van de commissaris van de Koning van Noord-Holland van 4 november 2013 onze Staten wellicht zou kunnen overtuigen.

In goed overleg met de provincies Noord-Holland en Utrecht hebben wij het een en ander inmiddels verder uitgewerkt in een gezamenlijk document dat u bijgaand aantreft. Wij zien dit pakket aan bevoegdheden, maatregelen en middelen als minimale basis voor verder overleg. Zoals we eerder hebben aangegeven gaan wij er vanuit dat dit aanvullende instrumentarium wordt verankerd in het wetsvoorstel voor de herindeling van de drie provincies en voor advies aan de Raad van State wordt voorgelegd.

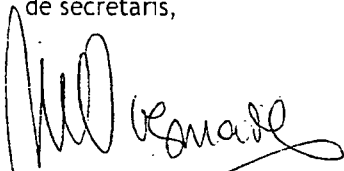
Wij zijn graag bereid met u op 19 februari aanstaande verder van gedachten te wisselen over de bevoegdheden en het takenpakket van een dergelijk eerste landsdeel.

Wij vertrouwen erop u hiermee voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd.

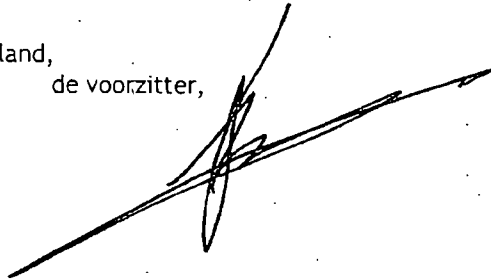
Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de secretaris,

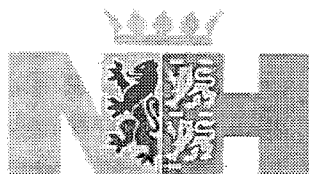
de voorzitter,

dts M.G.E.C. Overmars

L. Verbeek

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

De minister van BZK
cc. de Minister-President
Postbus 20001
2500 EA 'S GRAVENHAGE

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

E. Bron

BEL/BOSE

Doorkiesnummer (023) 514 4649

brone@noord-holland.nl

115

Betreft: Reactie op uw brief inzake instrumentarium Noordvleugelprovincie

Verzenddatum

Excellentie,

Kenmerk

94274/301946

Op 13 december 2013 ontving ons college uw brief over het instrumentarium van de te vormen Noordvleugelprovincie. Deze brief is besproken tijdens een stuurgroepvergadering die op 18 december 2013 plaats had. Afsproken is dat de drie provincies voor 1 februari 2014 op uw brief reageren, waarna het kabinet een antwoord formuleert, dat later die maand wederom in de stuurgroep zal worden besproken.

Uw kenmerk

2013-0000761599

Hierbij treft u onze reactie aan. Wij baseren ons daarbij op eerder geformuleerde randvoorwaarden (van december 2012), onze zienswijze (van oktober 2013) en de nadere uitwerking daarvan in de rapportage die onze commissaris uit hoofde van zijn functie als rijksheer, daartoe uitgenodigd door de minister-president, in november 2013 heeft opgesteld.

De provincie Noord-Holland heeft van meet af aan de bereidheid uitgesproken om - onder een aantal randvoorwaarden - met het kabinet te spreken over samenvoeging van Flevoland, Utrecht en Noord-Holland. Dat zou dan wel een inhoudelijk gesprek moeten zijn over taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden en het daaraan koppelen van de bestuurlijke schaal die passend is. Vanuit de overtuiging dat (provinciaal) bestuur geen doel op zich is, maar een middel om een bijdrage te leveren aan - in dit geval - een economisch welvarende provincie waar haar inwoners wonen, werken en recreëren in een aantrekkelijke woon- en leefomgeving.

In uw brief geeft u aan dat het kabinet vooralsnog alleen de samenvoeging van de provincies Flevoland, Utrecht en Noord-Holland

Postbus 3007

2001 DA Haarlem

Telefoon (023) 514 3143

Fax (023) 514 3030

Houtplein 33

Haarlem [2012 DE]

www.noord-holland.nl

ter hand wil nemen. Kennelijk beschouwt u de situatie in de noordelijke Randstad wezenlijk anders dan die in de rest van Nederland.

U stelt ook – onder meer in uw brief aan de Tweede Kamer van 26 april 2013 (uw kenmerk: 2013-0000265619) – dat u in samenspraak met de drie provincies wilt inventariseren welke taken die nu nog bij het Rijk berusten, kunnen worden gedecentraliseerd. Waarbij verkend zal worden of deze taken bij wijze van experiment uniek kunnen worden toebedeeld aan de provincie nieuwe stijl.

Door die provincie nieuwe stijl met specifieke taken toe te rusten kan de vergrote ‘landsdelige’ verantwoordelijkheid worden waargemaakt. De Noordvleugel van de Randstad functioneert immers als economische motor van Nederland. Het is in ieders belang om deze motor op volle kracht te laten draaien. De maatschappelijke en ruimtelijk-economische dynamiek doet zich grotendeels voor op regionale schaal. Op mondiaal niveau gaat de economische concurrentie meer en meer tussen stedelijke regio's in plaats van tussen landen. Stedelijke regio's met een mix aan functies scoren wereldwijd goed.

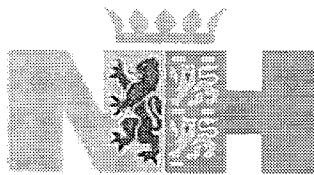
Een goed werkend vervoerssysteem over weg, spoor en water is daarbij een vereiste. Circa tachtig procent van de verkeers- en vervoersbewegingen vindt plaats op regionale schaal. Om een optimale mix aan functies, ruimte voor bedrijven en wonen te krijgen, is het noodzakelijk om maatwerk te kunnen leveren bij uitbreidingsruimte en de te accepteren mate van hinder.

In het bijzonder gaat het binnen de Noordvleugel om maatwerk rond economische dragers als Schiphol en het Noordzeekanaalgebied. Ook een groene recreatieve omgeving is relevant voor een internationaal wervend vestigingsklimaat. Tot slot draagt een aansprekend voorzieningenaanbod bij aan een krachtige regio. Een hierop gerichte provincie ‘nieuwe stijl’ met voldoende taken en bevoegdheden kan een volwaardige bijdrage leveren aan het versterken van de economische concurrentiepositie van Nederland.

Randvoorwaarden en zienswijze

Inzake de vorming van de provincie ‘nieuwe stijl’ heeft het provinciebestuur van Noord-Holland enkele uitgangspunten geformuleerd, die zijn verwoord in de brief die ons college op 13 december 2012 heeft gestuurd aan onze Staten en nadien ook in afschrift aan u. Het gaat daarbij om:

1. De provinciefusie zou moeten zijn ingebed in een ‘brede visie’ van de minister van BZK op het bestuur van ons land.

2. Door de provinciefusie neemt de bestuurlijke drukte in de Noordvleugel van de Randstad aantoonbaar af.
3. De Noordvleugelprovincie functioneert aantoonbaar beter dan de huidige drie provincies.
4. Een business case laat zien dat de provinciale fusie goedkoper en beter bestuur oplevert.
5. Een fusie van de provincies moet niet leiden tot hogere lasten voor de burger. Daarom is het belastingtarief van de Noordvleugelprovincie niet hoger dan dat van Noord-Holland (het laagste van de drie te fuseren provincies).
6. De Noordvleugelprovincie levert een aantoonbare bijdrage aan de economische groei van het gebied.
7. Bij het Rijk belegde taken die zich bevinden in het provinciale kerndomein (regionale economische ontwikkeling, bereikbaarheid, natuur en ruimtelijke ordening, toezicht waterschappen, cultureel erfgoed) worden gedecentraliseerd naar de Noordvleugelprovincie.
8. De WGR+ wordt afgeschaft.
9. Er komt geen OV-autoriteit of Infrastructuurautoriteit;
10. Er dient aandacht te worden besteed aan de vaststelling van de grenzen van het de minister van BZK voor ogen staande gebied;
11. Aandacht voor het door de minister voorgestane tempo in relatie tot het draagvlak voor de voorgenomen fusie.

Het voert te ver om deze uitgangspunten hier een voor een langs te lopen. Dat betekent echter niet dat (sommige van) die punten voor ons aan belang hebben ingeboet. De provincie Noord-Holland beoordeelt de kabinetsplannen op basis van deze uitgangspunten. Ook uw conceptherindelingsvoorstel is op basis van deze uitgangspunten gezien. Onze conclusie – neergelegd in onze zienswijze van augustus 2013 – was 'dat het kabinet zijn huiswerk moet overdoen'.

In het voorstel ontbreekt naar onze mening een consistente visie op de positie van de provincie nieuwe stijl binnen het openbaar bestuur en wordt onvoldoende aannemelijk gemaakt dat die provincie nieuwe stijl leidt tot een slagvaardiger, doeltreffender en efficiënter bestuur. De eerder in opdracht van u uitgevoerde business case overtuigt op dat vlak niet. Bovendien werd geen aandacht geschonken aan het takenpakket van de nieuwe provincie.

Daarnaast maakt u niet aannemelijk dat de Noordvleugelprovincie een aantoonbare bijdrage aan de economische groei van het gebied levert. Bovendien neemt de bestuurlijke drukte met de komst van de provincie nieuwe stijl niet af. U schaft weliswaar de wgr+-gebieden af, maar creëert tezelfdertijd een vervoerregio in de noordelijke Randstad, met onvoldoende democratische legitimatie.

Rapportage taken en bevoegdheden provincie 'nieuwe stijl'

Na de fase van de ter visie legging heeft onze commissaris uit hoofde van zijn functie als rijksheer, op verzoek van de minister president, in een (in eerste instantie vertrouwelijke) rapportage van 4 november 2013, uiteen gezet hoe hij aankijkt tegen de provincie 'nieuwe stijl'.

Zoals de commissaris - in het verlengde van onze zienswijze - heeft aangegeven, is het essentieel om de te vormen provincie in positie te brengen en adequaat toe te rusten met taken en bevoegdheden die passen bij een provincie nieuwe stijl. Immers, een gefuseerde Noordvleugelprovincie komt in een andere verhouding te staan tot gemeenten, Rijk en de Europese Unie. En dat dient consequenties te hebben voor de interbestuurlijke verhoudingen. Een herpositionering (lees: decentralisatie van primair Rijkstaken) is dan ook nodig.

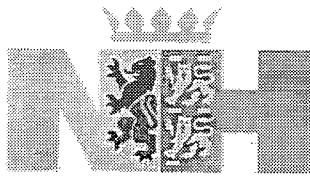
Alleen dán kan een door het kabinet voorgestane versterking van de positie van het middenbestuur worden bewerkstelligd. Dat betekent dat die herpositionering van taken en bevoegdheden in het wetsvoorstel inzake provinciale herindeling dient te worden geregeld. Daarnaast dienen voorstellen die vragen om (aanpassing van) onderliggende regelgeving, in het geval van een te wijzigen AMvB dan wel een ministeriële regeling, gelijktijdig met het voornoemde wetsvoorstel in procedure te worden gebracht. Bovendien moeten voorstellen die vragen om bestuurlijke overeenkomst worden benoemd en uitgewerkt in de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel tot opschaling.

Ten slotte dienen ook voldoende (eigen) middelen voorhanden te zijn om beleid in activiteiten om te zetten. Hierover zal een separaat gesprek dienen plaats te vinden, waarbij het belastinggebied onderwerp van gesprek kan zijn, evenals de decentralisatie van Rijksmiddelen en de effecten van provinciale fusie op de verdeling van het Provinciefonds.

Conclusie

In bijlage 1 bij deze brief vindt u een gezamenlijke reactie van de colleges van GS van Flevoland, Utrecht en Noord-Holland op de specifieke voorstellen die u schetst in uw brief van 13 december 2013.

Ondanks dat ons college waardering heeft voor het door u ingezette proces zien wij weinig reden tot tevredenheid. In enkele opzichten komt u ons tegemoet en voor een deel bent u erin geslaagd om ons op basis van argumenten te overtuigen. Op veel andere punten is dat echter niet het geval.

Provincie Noord-Holland

5 | 5

94274/301946

Het kabinet toont weinig bereidheid om de provincie nieuwe stijl dusdanig met taken en bevoegdheden te equiperen dat inderdaad sprake kan zijn van een krachtig landsdelig bestuur. Daar waar wij - gegeven de unieke situatie in de noordvleugel van de Randstad - vorm willen geven aan de provincie 'nieuwe stijl', houdt u vast aan de bestaande situatie en aan het enkel uitgummen van provinciegrenzen.

Dit is een gemiste kans. Het is in onze optiek noodzakelijk dat deze tekortkomingen alsnog worden ondervangen. Hetgeen nu voorligt, is in onze ogen volstrekt onvoldoende en kan dan ook niet rekenen op draagvlak binnen ons college.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

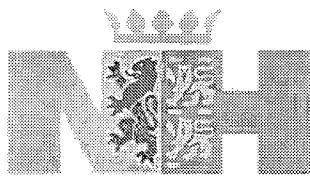
voorzitter

Twee bijlagen

- Reactie op uw aanbod
- Rapportage commissaris van de Koning Remkes

Kopie aan:

- Provinciale Staten van Noord-Holland
- De colleges van GS van Flevoland en Utrecht

Bijlage 1: Reactie op uw aanbod

Er is vanuit de drie provincies waardering voor de procesmatige inzet van het kabinet om te komen tot goede inhoudelijke afspraken met de drie provincies. Het aanbod waarmee het Rijk de provincie nieuwe stijl tegemoet treedt, schiet evenwel inhoudelijk tekort. Het kabinet draagt nauwelijks taken en bevoegdheden over naar de nieuwe provincie.

Dit wordt beargumenteerd op basis van een sterk centralistische bestuursvisie. In uw brief van afgelopen december wordt diverse malen – overigens vaak zonder nadere argumentatie – de stelling betrokken dat taken ‘Rijksbelang’ betreffen en dus kennelijk ook het beste door het Rijk vervuld kunnen worden. Is het bijvoorbeeld werkelijk zo dat alle A-wegen en vaarwegen (uitsluitend) van Rijksbelang zijn? En als dat al zo is, betekent dat dan ook dat het Rijk deze moet beheren en onderhouden?

In de rapportage van commissaris Remkes in de rol van Rijksheer wordt juist betoogd dat één bevoegd gezag voor de regionale bereikbaarheid binnen de Noordvleugel zorgt voor betere samenhang tussen het rijkswegennet en het onderliggende (regionale) verkeersnet. Mobiliteitsvraagstukken worden dan immers in samenhang bekeken en knelpunten kunnen daadkrachtiger worden bestreden. Vanuit dit perspectief kunnen verbeteringen van de bereikbaarheid in samenhang met andere belangen integraal worden afgewogen.

De centralistische oriëntatie inzake het fusiedossier is opmerkelijk. Doorgaans betoont het kabinet zich een overtuigd voorstander van decentralisatie, uitgaande van de constatering dat de verschuivende bestuurlijke verhoudingen tussen Europa, lidstaten, regio's en gemeenten ook zullen moeten leiden tot aanpassingen in de taakverdeling van het lokale bestuur, de provincies en het Rijk. Het adagium ‘decentraal wat kán, centraal wat moet’ is daarbij leidend.

Dit inzicht vormt ook de achtergrond van de omvangrijke decentralisatiebeweging die zich op sociaal terrein voltrekt richting gemeenten (Awbz, Participatiewet en Jeugdzorg). Een versterkte positionering van de gemeente als ‘eerste overheid’ vormt daarvan het leidend uitgangsprincipe.

Parallel daaraan (en aanvullend daarop) winnen ook provincies de laatste tijd aan profiel (denk aan de bevindingen van de commissie-Lodders). De in april 2011 ondertekende ‘Bestuursafspraken 2011-2015’ en het regeerakkoord van het kabinet-Rutte-II uit oktober 2012

laten zien dat ook het Rijk de provinciale rol als ruimtelijk regisseur wil erkennen en faciliteren.

Maar wanneer het aankomt op het daadwerkelijk equiperen van de gefuseerde provincie nieuwe stijl, is sprake van defensief gedrag van Rijkszijde en schroom om 'los te laten'. Het Rijksaanbod uit de brief van 13 december 2013 schiet dan ook inhoudelijk tekort en is deels in vrijblijvende procedurele termen verwoord.

Uw voorstellen

Hieronder gaan wij meer specifiek in op de voorstellen die u schetst in uw brief van 13 december 2013.

1. Kwaliteit openbaar bestuur

Uw voorstellen met betrekking tot de provinciale kerntaak aangaande de kwaliteit van het openbaar bestuur – experiment gemeentelijke herindeling en experiment bevoegdheid opleggen bestuurskrachtonderzoek – zijn nuttig en nodig.

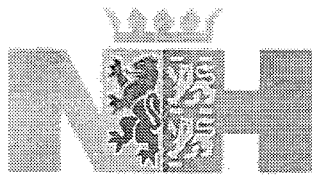
Daarnaast zien onze colleges er de redelijkheid van in dat u niet voornemens bent voor te stellen de bepaling in de Grondwet te schrappen dat een gemeente bij wet wordt ingesteld.

Wat evenwel mist in uw aanbod zijn de bevoegdheden gericht op (verplichte) gemeentelijke samenwerking. Na opschaling zal de afstand tussen de nieuwe provincie en gemeenten toenemen, waarmee gemeenten meer afhankelijk zullen zijn van elkaar om regionale opgaven op te pakken. De provincie nieuwe stijl kan immers niet meer overal (bestuurlijke) aandacht/steun geven in de mate waarin de drie afzonderlijke provincies dat thans wel kunnen.

Indien de provincie meer sturing kan uitoefenen op de samenwerking tussen gemeenten, kan zij zich beter concentreren op haar rol-op-afstand en deze ook beter vervullen. Zonder die bevoegdheden ontstaat het risico dat (zwakke) gemeenten uit beeld raken en de inwoners daarvan minder goede dienstverlening krijgen.

Vorenstaande vergt aanpassing van het beleidskader gemeentelijke herindeling. In aanvulling op uw aanbod zien wij bovendien graag dat:

- De nieuw te vormen provincie eenvoudiger verplichte samenwerking aan gemeenten kan opleggen (wijziging WGR);
- Het college van GS van de provincie 'nieuwe stijl' in het kader van de WGR de bevoegdheid met betrekking tot het goedkeuringsvereiste krijgt (wijziging WGR);
- De nieuwe provincie de bevoegdheid heeft een 'bundelingsvereiste' op te leggen in het kader van de WGR (wijziging WGR).

2. Regionale economie

Uw aanbod ten aanzien van regionale economie – pilot topsectoren in de regio en Kamer van Koophandel in relatie tot economisch beleid – is zeer beperkt en zou ook nu al kunnen worden uitgevoerd. Ten aanzien van de Kamer van Koophandel stellen wij voor te onderzoeken om (stimulerings)activiteiten van de nieuwe KvK onder te brengen bij de provincie nieuwe stijl.

Uw aanbod om toe te werken naar een Economic Board voor de Noordvleugel wijzen wij af. Daarvoor is het economisch profiel van de drie kerngebieden (Amsterdam, Utrecht en Almere) te verschillend. Ook zien wij voorlopig geen toegevoegde waarde in het instellen van een ontwikkelingsmaatschappij (ROM) op Noordvleugelschaal.

Uw aanbod om financieel te participeren in het stimuleren van regionaal economische ontwikkeling waarderen wij zeer. Wij willen echter met u in gesprek om, net als de provincie Utrecht nu al doet, deze middelen te koppelen aan de ontwikkelingen rond de Economic Boards in plaats van het te investeren in een ontwikkelingsmaatschappij.

Eerder was een voorstel opgenomen inzake de Nederlandse Investeringsinstelling. U heeft evenwel steekhoudende argumentatie gepresenteerd om niet tot decentralisatie over te gaan. Op dat punt gaan we dan ook uit van een goede samenwerking tussen de Rijksoverheid en de provincie 'nieuwe stijl'. Overigens hebben de colleges van GS van Noord-Holland en Utrecht in dit kader reeds projecten aangedragen bij het ministerie van Economische Zaken.

Andere voorstellen die eerder zijn gedaan om taken en bevoegdheden over te dragen zijn niet overgenomen. Hieronder wordt nogmaals toegelicht waarom deze voorstellen zijn gedaan.

Het vorige kabinet heeft in 2011 in haar visie op de Noordvleugel, de regio omschreven als belangrijke economische motor van Nederland. In de Economische Actieagenda Noordvleugel is beschreven wat de kracht van de regio is en welke uitdagingen de regio kent. Onderdelen van die kracht van de regio zijn de veelzijdige economie en vestigingsmogelijkheden, de omvangrijke en hoogwaardige arbeidspopulatie en het feit dat het een knooppunt van creativiteit en kennis is. De actieagenda legt de nadruk op drie thema's: stimuleren van kennisontwikkeling en innovatie, verbeteren van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt en het aantrekken van bedrijven en talent en investeringen.

Op twee van de drie thema's bestaat een gat in de mogelijkheden van de provincie(s): het regio specifiek inzetten van middelen op kennisontwikkeling en innovatie en het verbeteren van de aansluiting

tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Om de ruimtelijk-economische kerntaak van de provincie te versterken, is het dichtten van dat gat essentieel.

Daaruit volgt dat het voor provincie nieuwe stijl essentieel is:

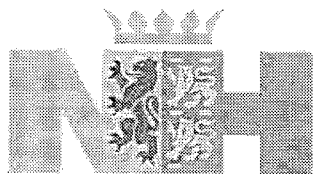
- Meer sturing te hebben op regionale economische ontwikkeling, zoals financiering van (innovaties bij) het MKB (bijv. garantstellingen), EFRO en het topsectorenbeleid, in tegenstelling tot de huidige praktijk dat aansluiting gezocht moet worden bij nationaal beleid. Daarbij past de overdracht van huidige rijksmiddelen vanuit topsectorenbeleid en het stimuleringsbeleid MKB;
- Mogelijkheden moet hebben om de inzet van Opleidings- & Ontwikkelingsfondsen voor (om)scholing in de voor de Noordvleugel relevante sectoren mee te bepalen. De inzet is versnipperd en landelijk bepaald, waardoor initiatieven beperkte impact hebben;
- Bevoegdheden (in de vorm van een pilot) van het ministerie van OCW en bij behorende financiering krijgt voor vaststellen van curricula voor beroepsonderwijs, zodat regionaal maatwerk mogelijk wordt. Door landelijke (budgettaire) maatregelen kiezen instellingen in het beroepsonderwijs (MBO/HBO) er voor te snijden in het curriculum. Specifieke (technische) opleidingen ontbreken in het curriculum of worden weg gesneden. Hoewel de provincie veel in gesprek is met beroepsonderwijsinstellingen heeft zij geen instrumentarium om dit knelpunt aan te pakken.

3. Regionale bereikbaarheid en regionaal openbaar vervoer

Het aanbod van de kant van het kabinet met betrekking tot de regionale bereikbaarheid en het regionale openbaar vervoer bevat feitelijk weinig nieuws ten opzichte van de huidige of al vastgelegde nieuwe situatie.

Allereerst gaan uw voorstellen met betrekking tot het MIRT ons niet ver genoeg. Dit onderdeel heeft – zeker gezien uw aanbod – potentie tot *daadwerkelijke* overdracht. Er dienen ons inziens dan ook rijksbevoegdheden en –middelen over te gaan (bindend adviesrecht en keuzebevoegdheid voor de inzet van middelen zonder inmenging van de Tweede Kamer, maar gelegitimeerd door Provinciale Staten van de provincie nieuwe stijl). En ook maken wij graag gebruik van het aanbod om eerste aanspreekpunt te zijn in het MIRT-overleg met het Rijk.

Wij kunnen ons wel vinden in uw voorstel aangaande de uitwisseling van contracteringskennis. Maar daar waar het gaat om verkeersmanagement bepleiten wij meer dan enkel een verkenning inzake uitbreiding/intensivering van de samenwerking (zie ook hieronder). Dat geldt ook ten aanzien van uw aanbod voor een

onderzoek naar mogelijkheden voor een gezamenlijke inkoop en marktbenadering tussen Rijkswaterstaat en de Noordvleugelprovincie.

Daarnaast bevat het aanbod geen argumenten waarom de eerder gedane voorstellen worden afgewezen.

Wij houden op dit terrein dan ook vast aan de voorstellen, voortvloeiend uit de redenering zoals die eerder door commissaris Remkes is opgevoerd. Het gaat er daarbij om dat de verwevenheid en complexiteit van mobiliteitsfuncties veel effectiever bestuurd en afgestemd kunnen worden vanuit de regionale schaal van de opgeschaalde provincie.

De voorstellen waren:

- Noordvleugelprovincie hoofdverantwoordelijk voor regionaal wegennetwerk inclusief de N-en A-rijkswegen;
- Onderhoud en beheer van Rijkswegen (aantoonbare efficiency voordelen, eventueel onder voorwaarden van het Rijk) gaat naar de provincie 'nieuwe stijl';
- De provincie 'nieuwe stijl' krijgt een bepalende rol bij de voorbereiding van de concessie met betrekking tot het spoorvervoer alsmede bij het concessiebeheer.
- Noordvleugelprovincie bevoegd gezag bij (grote) infrastructurele projecten die binnen eigen grondgebied liggen (RRAAM, SMASH, A7/A8);
- Beheer en onderhoud van Rijkswegen binnen de nieuwe provincie (mits aantoonbaar efficiency voordelen en eventueel onder voorwaarden Rijk);
- Noordvleugelprovincie tevens hoofdverantwoordelijk voor planning, programmering en aanleg van deze wegen;
- De nieuwe provincie wordt verantwoordelijk voor de uitvoering van (regionaal) verkeersmanagement op het grondgebied van de te vormen provincie;
- De uitvoering van Rijksprogramma's en impulsbudgetten op het gebied van verkeer en vervoer komt te liggen bij de provincie 'nieuwe stijl'.

Daarnaast dient u de provincie nieuwe stijl de extra bevoegdheid te geven voor het kunnen vernietigen en/of nemen van gemeentelijke verkeersbesluiten en/of -maatregelen in relatie tot gemeentelijke infrastructuur. Tenslotte dient u het dan nog mogelijk te maken dat spoedwet aanpak en tracébesluiten ook aan het provinciaal instrumentarium worden toegevoegd.

De voorgenomen afschaffing van de WGR+ in de regio Utrecht is een belangrijke stap in het verminderen van bestuurlijke drukte en het

verstevigen van de positie van de provincie nieuwe stijl rond het regionaal openbaar vervoer. We kunnen dit van harte ondersteunen.

Het moge duidelijk zijn dat in deze voorstellen geen ruimte is voor een vervoerregio als opvolger van de af te schaffen Stadsregio Amsterdam.

Het college van GS van Noord-Holland heeft vorig jaar bij brief aan staatssecretaris Mansveld (kenmerk 94274/168507) uiteengezet hoe - na afschaffing van de wgr+ - de toekomstige vormgeving van de organisatie van het openbaar vervoer naar haar inzicht gestalte zou dienen te krijgen.

Daarbij is een alternatief geschetst voor de vervoerregio, waarbij is aangegeven dat de provincie Noord-Holland en de gemeente Amsterdam zich op voorhand bereid zouden moeten verklaren om de BDU-middelen die zij ontvangen in te zetten voor het beoogde doel in het werkingsgebied. De provincie Noord-Holland zou zich bovendien moeten inspannen om de andere gemeenten in het relevante gebied op een volwaardige wijze te betrekken bij het te voeren beleid en het bestuur.

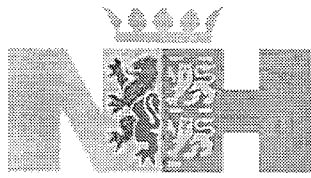
Wat betreft de huidige financiële middelen uit de BDU verkeer en vervoer ten behoeve van de Stadsregio Amsterdam stellen wij ons voor dat bij afschaffing van de WGR+ een splitsing in de toedeling van middelen plaatsvindt. Het deel dat thans is gemoed met de financiering van het openbaar vervoer dat door het GVB wordt uitgevoerd wordt toebedeeld aan de gemeente Amsterdam. Alle overige middelen vallen toe aan de provincie. Zoals hiervoor geschetst is de provincie Noord-Holland bereid de financiële middelen voor het openbaar vervoer in te zetten voor het beoogde doel in het werkingsgebied.

Gegeven dit standpunt en het feit dat wij thans met u in gesprek zijn over de verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden van de te vormen provincie nieuwe stijl wordt door het college van GS van Noord-Holland op dit moment niet in toekomstverkenningen van de Stadsregio geparticipeerd.

4. Duurzame ruimtelijke ontwikkeling en inrichting

Ten aanzien van deze kerntaak stelt u een generieke verandering voor met betrekking tot de huisvestingsverordening. Deze verandering is voor de hand liggend. Ook uw aanbod - specifiek voor de provincie 'nieuwe stijl' - met betrekking tot de gezamenlijke aanpak rondom het Hoofdwatersysteem kan op onze instemming rekenen.

Ten aanzien van Schiphol bepleit u een handhaving van de status quo. En dat terwijl u in uw herindelingsontwerp de toekomstige ontwikkeling van Schiphol in relatie tot de uitbreidingsmogelijkheden van de

luchthaven Lelystad als een bijzondere economische opgave voor het gebied beschouwt.

Wij zijn er dan ook voorstander van om het recente advies van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli) op te volgen. In het rapport 'Sturen op samenhang' van september 2013 pleit de Rli ervoor dat het Rijk inzake de ontwikkeling van Schiphol meer 'loslaat' en zich vooral richt op het stimuleren van de samenwerking tussen partijen uit de metropoolregio zelf. Terecht concludeert de Rli dat het gebied rondom Schiphol 'governance' nodig heeft die zich snel kan vormen naar de vraagstukken die zich aandienen en waarbij het Rijk zich concentreert op de rol van systeemverantwoordelijke.

De provincie 'nieuwe stijl' krijgt daarbij de regie op het bereiken van regionale doelen – uiteraard binnen door het Rijk gestelde kaders – en is daarmee in positie gekomen om namens (en in afstemming met) de regio de afstemming met het Rijk vorm te geven. Tegen die achtergrond verdient het aanbeveling om de Omgevingsraad "Schiphol" (de opvolger van de Alderstafel) rechtstreeks te laten rapporteren aan de provincie 'nieuwe stijl'.

5. Milieu, energie en klimaat

In de brief van december wijst u op de generieke decentralisatiebeweging die zich onder de vlag van de 'RUD'-vorming voltrekt. Wij begrijpen dat, gelet ook op de opvattingen hierover in de Tweede Kamer, een verdere decentralisatie van inspectietaken, zoals voorgesteld in de brief van commissaris Remkes, nu niet aan de orde is.

Het in de rapportage gehouden pleidooi met betrekking tot flexibilisering (binnen Europese richtlijnen) van omgevingswaarden teneinde maatwerk te kunnen leveren, vindt bij het kabinet vooralsnog geen gehoor. Terwijl dit nu juist een enorme bijdrage kan leveren aan de integraliteit van beleids- en besluitvorming op Noordvleugelschaaf.

Wij zijn dan ook van mening dat op het terrein van geluid(hinder) met de provincie nieuwe stijl eenzelfde werkwijze kan worden overeen gekomen als nu in Duitsland gebruik is. In Duitsland wordt de Europese regelgeving met betrekking tot geluid namelijk niet geregeld in nationale wetgeving, maar wordt deze juist per Bundesland uitgewerkt, waardoor maatwerk kan worden geleverd voor de situatie ter plekke. Het gaat dan met name om de bevoegdheid om de regelgeving op het gebied van industriegeluid en op het gebied van geluidsoverlast op wegen, etcetera toe te bedelen aan de provincie 'nieuwe stijl'. Ten aanzien van de luchtkwaliteit zou vergelijkbare werkwijze moeten gelden.

Ten slotte merken wij hier op het teleurstellend te vinden dat u de provincie nieuwe stijl geen bindend advies wenst te geven rond de Mijnbouwwet.

6. *Vitaal platteland*

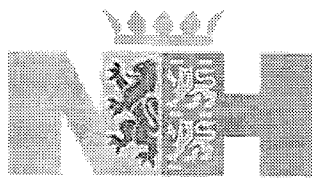
Ten aanzien van het natuurdossier is het allereerst van belang dat de (onder andere in het Bestuursakkoord Natuur, het Natuurpact, opsplitsing DLG) reeds ingezette decentralisatiebeweging tot het afgesproken einde worden gebracht vanzelfsprekend binnen het kader van de reeds bestaande afspraken tussen de lidstaat Nederland en de EU. Hier presenteert de brief van december 2013 enkele op zichzelf goede maatregelen, die evenwel voor een deel alle provincies betreffen en voor een ander deel 'oud nieuws' zijn.

Daarnaast gaat u in uw aanbod onvoldoende in op eerder gedane voorstellen inzake de beheerplannen voor de Natura 2000-gebieden, alsmede de aanwijzingsbesluiten voor deze gebieden. Het voornemen is al om de verantwoordelijkheid voor het opstellen van beheerplannen voor Natura 2000-gebieden, met uitzondering van de Rijkswateren en Defensiegebieden in de nog in voorbereiding zijnde Wet natuurbescherming volledig over te dragen aan alle provincies. Dat is een goede zaak.

Het voorstel van commissaris Remkes dat de provincie nieuwe stijl ook bevoegd gezag wordt voor het nemen van aanwijzingsbesluiten voor Natura 2000-gebieden en naast de instandhoudingsdoelstellingen de precieze omvang en begrenzing van het aangewezen gebied definieert, vindt helaas geen gehoor. Let wel, dit voorstel heeft niet de bedoeling om te tornen aan de formele verhouding tussen de EU, Rijk en provincies. In de uitwerking zou de provincie nieuwe stijl echter meer mogelijkheden tot maatwerk geboden moeten worden. Momenteel worden de instandhoudingsdoelen nog tot in detail door het Rijk voorgeschreven

Ten aanzien van Staatsbosbeheer is specifiek voor de provincie nieuwe stijl meer mogelijk dan het Rijk nu in het vooruitzicht stelt. Alleen 'samenwerking' is daarvoor niet voldoende. Wanneer het gaat om regionaal natuurbeheer, is geen sprake van een Rijksbelang maar van een regionaal belang waarvoor de provincie nieuwe stijl aan de lat staat. Daarbij doen de eigendomsverhoudingen er iets minder toe. De sturing van overheidswege op natuurbeheer zou moeten worden losgekoppeld van het eigendom van natuurgronden.

De provincie nieuwe stijl ambieert niet de rol van grootgrondbezitter. Uitgaande van het Ladders-profiel ligt het in de lijn dat de provincie nieuwe stijl meer integrale gebiedsgerichte zeggenschap krijgt op regionale natuurontwikkeling, ook al zijn bepaalde arealen daarbinnen.

dan nog in eigendom van bijvoorbeeld Staatsbosbeheer. Ten behoeve van die zeggenschap is het essentieel dat ook decentralisatie van Rijksmiddelen plaatsvindt.

De provincie 'nieuwe stijl' zal vanuit een integrale, gebiedsgerichte verantwoordelijkheid, samen met Staatsbosbeheer en de andere natuurorganisaties een gezamenlijk beheerplan maken.

Staatsbosbeheer moet door het Rijk in staat worden gesteld om dit plan onverkort uit te kunnen voeren.

Wij missen in uw brief tot slot twee belangrijke onderdelen waar het Rijk momenteel aan werkt als het gaat om de nieuwe Natuurwet en de nieuwe Rijksvisie op het natuurbeleid. Op beide onderdelen staat spanning. In de Natuurwet neigt het Rijk (volgens conceptteksten die recent in de Ministerraad zijn behandeld en aan de provincies zijn voorgelegd) naar aanvullend soortenbeleid, bovenop de Europese afspraken. Dat strookt ons inziens niet met de stelling in uw brief dat er geen aanvullende nationale eisen aan provincies gesteld zullen worden. Ten aanzien van de Natuurvisie dreigt een neiging tot recentralisatie.

7. Cultuurhistorie en culturele infrastructuur

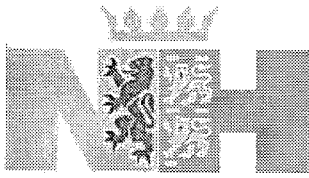
In de rapportage van de commissaris wordt voorgesteld de volgende taken/bevoegdheden op het terrein van cultuurhistorie en culturele infrastructuur te decentraliseren naar de Noordvleugelprovincie:

- De uitvoering van de subsidieregelingen voor courante evenals incurante monumenten wordt integraal belegd bij te vormen provincie.
- De provincie 'nieuwe stijl' neemt de beslissingsbevoegdheid van het rijk over ten aanzien van het aanwijzen van rijksmonumenten.
- De provincie 'nieuwe stijl' neemt de verantwoordelijkheid voor de subsidiëring van delen van de culturele basisinfrastructuur over van het rijk.

In uw aanbod worden de voorstellen voor de genoemde aanvullende taken niet overgenomen. Wat de overdracht van de subsidiëring van de culturele basisinfrastructuur (BIS) en de beslissingsbevoegdheid ten aanzien van Rijksmonumenten betreft, zien we de redelijkheid in van uw aanbod.

Ten aanzien van het rijksmonumentenbeleid, is het echter een gemiste kans om in de subsidieverlening niet meer eenduidigheid en samenhang aan te brengen. In de praktijk is momenteel veelvuldig sprake van stapeling van subsidies en daarmee dus van dubbele beoordeling en procedures. Daarnaast kan de provincie 'nieuwe stijl' haar integrale rol als gebiedsregisseur beter waarmaken wanneer zij de gehele regie op de financiering van rijksmonumenten binnen het

landsdeel kan voeren. Wij houden op dit terrein dan ook vast aan het voorstel, zoals dat eerder door commissaris Remkes is opgevoerd.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

De minister-president
De minister van BZK
Postbus 20001
2500 EA 'S GRAVENHAGE

Commissaris van de Koning
Uw contactpersoon
E. Bron
BEL/BOSE

Doorkiesnummer (023) 514 4649
brone@noord-holland.nl

1 | 4

Betreft: Rapportage taken en bevoegdheden provincie 'nieuwe stijl'

Excellenties,

Verzenddatum

04 NOV. 2013

Kenmerk 94274/258148

Uw kenmerk

Op 28 augustus jl. voerden de Utrechtse gedeputeerde Van Lunteren en ik, op uw verzoek, een gesprek met u en de minister van I&M over het kabinetsvoornemen om te komen tot fusie van de provincies Flevoland, Utrecht en Noord-Holland. Dit voornemen van het kabinet is nader uitgewerkt in een concept-herindelingsontwerp dat kort voor het zomerreces ter inzage werd gelegd. Een ieder kon zijn of haar zienswijze daarop kenbaar maken. Graag verwijs ik naar de zienswijze die de provincie Noord-Holland heeft ingediend en die ik in voornoemd gesprek nader heb toegelicht.

Nu de fase van de zienswijzen voorbij is, begint een periode waarin het herindelingsontwerp nog eens wordt gezien tegen het licht van alle binnengekomen reacties. Mede ten behoeve hiervan heeft u mij, uit hoofde van mijn functie als Rijksheer, verzocht om - in het kader van de mogelijke fusie van de drie provincies - na te denken over taken en bevoegdheden van een dergelijke provincie 'nieuwe stijl'. Naar aanleiding daarvan heb ik het initiatief genomen tot een brainstormsessie met een aantal bestuurders, ambtenaren en wetenschappers.

Deze brainstormsessie heeft geleid tot deze brief en bijgaande rapportage. Alvorens u in meer concrete zin mijn voorstellen te presenteren, hecht ik eraan u de contouren te schetsen waarbinnen mijns inziens een taken- en bevoegdheidendiscussie voor de te vormen provincie 'nieuwe stijl' op zinvolle wijze kan worden gevoerd.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Dreef 3
Haarlem [2012 HR]
www.noord-holland.nl

Open huishouding niet ter discussie

Ik wil voorop stellen dat zeker wanneer sprake is van een door opschaling stevig gepositioneerd middenbestuur, de zogeheten open huishouding niet ter discussie kan komen te staan.

Het ligt daarbij wel voor de hand dat bij de bepaling van de taken en bevoegdheden van de te vormen provincie allereerst gekeken wordt naar het Bestuursakkoord 2011-2015, waaraan het Rijk, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, de Unie van Waterschappen en het Interprovinciaal Overleg zich hebben gecommitteerd. Het profiel voor provincies in het Bestuursakkoord is gebaseerd op de kerntaken die in 2008 zijn opgesteld op basis van het advies van de commissie-Lodders.

Het zwaartepunt ligt in het domein van de fysieke leefomgeving en heeft betrekking op ruimtelijk-economische taakvelden, waar de provincie de rol van gebiedsautoriteit moet kunnen vervullen, teneinde de economische dynamiek van het gebied adequaat te kunnen faciliteren.

De bestuurlijke situatie in de Randstad

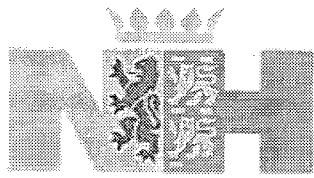
Vorenstaande geldt als algemeen uitgangspunt. Op basis daarvan kan worden ingezoomd op de bestuurlijke situatie in de noordelijke Randstad, waar meer dan elders sprake is van 'bestuurlijke drukte'. Het kabinetsvoornemen tot vorming van een Noordvleugelprovincie – terwijl de overige provincies voornamelijk blijven bestaan – gaat uit van differentiatie: in de Randstad kunnen en mogen zaken bestuurlijk gezien anders worden geregeld dan in de rest van Nederland.

Die gedachte is op zichzelf niet onlogisch. Bestuurlijke structuren zijn dienend aan maatschappelijke opgaven. Het kabinet gaat kennelijk uit van een bijzondere situatie nu zij kiest voor een solitaire opschaling van drie provincies.

Taken en bevoegdheden

De gefuseerde provincie bestaande uit Flevoland, Utrecht en Noord-Holland komt in een andere verhouding te staan tot gemeenten, Rijk en de Europese Unie. Dat betekent ook het nodige voor de interbestuurlijke verhoudingen en de onderlinge bestuurlijke verhoudingen. Het is daarom essentieel om de te vormen provincie in positie te brengen en adequaat toe te rusten met taken en bevoegdheden die passen bij deze provincie 'nieuwe stijl'. Daarbij gaat het primair om decentralisatie van Rijkstaken.

Ik ben mij er daarbij terdege van bewust dat een dergelijke herpositionering niet alleen tot stand komt door wijziging van bevoegdheden en taken. Er zal ook een belangrijke rol weggelegd zijn voor de bestuurders en volksvertegenwoordigers van deze nieuwe te

Provincie Noord-Holland

3 | 4

vormen provincie. Aan hen is het om daadkrachtig invulling te geven aan bestaande en nieuwe verantwoordelijkheden.

In dat licht bezien is het naar mijn mening belangrijk dat het kabinet een verband legt tussen haar voornemen om het aantal volksvertegenwoordigers in de Staten en het aantal gedeputeerden terug te dringen en dit voornemen tot opschaling van de drie provincies. Aandacht voor het aspect van bestuurlijke en politieke 'nabijheid' is van belang. Daarom ligt het niet voor de hand om het aantal Statenleden voor de nieuwe provincie niet extra te verminderen.

Daarnaast is het wenselijk om de Staten van de nieuwe provincie – zeker de eerste jaren – de ruimte te geven het aantal gedeputeerden binnen een zekere bandbreedte te kunnen vaststellen, bijvoorbeeld tussen de vijf en acht.

De toerusting van de Noordvleugel zou mijns inziens tot stand moeten komen langs een aantal, nauw met elkaar verbonden denklijnen.

Inhoudelijk gezien zal ook de Noordvleugelprovincie, net zoals nu de drie zelfstandige provincies, aan de lat staan om invulling te geven aan de majeure uitdagingen die nu en in de komende jaren aan de orde zijn in dit deel van Nederland. Speerpunt is het behouden en het versterken van de internationale concurrentiepositie van het kerngebied van de drie provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland.

Om deze ambitie te verwezenlijken zijn – deels samenhangende – acties nodig op het gebied van economie, verstedelijking, mobiliteit en cultuur. Uitvoering hiervan dient plaats te vinden in relatie tot maatschappelijke belangen op het gebied van landschap, natuur, milieu, water en energie. Ook de culturele infrastructuur is van groot belang als (internationale) vestigingsfactor.

De uiteindelijke herverdeling van taken en verantwoordelijkheden dient – gegeven de eerder genoemde importantie – juridisch te worden verankerd in wet- en regelgeving. Dit proces dient daarom integraal onderdeel te zijn in de vorming van de Noordvleugelprovincie.

De Noordvleugelprovincie opereert op basis van een logisch samenhangend takenpakket en heldere bevoegdheden. Als sluitstuk moeten ook voldoende (eigen) middelen voorhanden zijn om beleid in activiteiten om te zetten. Hierover zal een separaat gesprek dienen plaats te vinden, waarbij het belastinggebied onderwerp van gesprek kan zijn, evenals de decentralisatie van Rijksmiddelen.

Ten slotte

In de bijlage bij deze brief vindt u een overzicht van de concrete voorstellen om de provincie 'nieuwe stijl' daadwerkelijk in een krachtige positie te brengen teneinde de economische dynamiek van de Noordvleugel op adequate wijze te kunnen faciliteren. De genoemde voorbeelden hebben betrekking op de provincie Noord-Holland. Later kunnen daar Utrechtse en Flevolandse voorbeelden aan toe worden gevoegd. De brief en de bijlage liggen in het verlengde van de u eerder toegezonden zienswijze van Noord-Holland.

Een afschrift van deze brief zond ik aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Hoogachtend,

De commissaris van de Koning
in de provincie Noord-Holland

J.W. Remkes

J.W. Remkes

Bijlage

- Rapportage van de commissaris van de Koning van Noord-Holland inzake de provincie 'nieuwe stijl'

Adequate toerusting vereist

Rapportage van de commissaris van de Koning Noord-Holland inzake de provincie 'nieuwe stijl'

4 november 2013

Leeswijzer

Onderdeel A zet de diverse voorstellen op een rij.

In **deel B** worden de diverse voorstellen nader uiteen gezet. Per kerndomein wordt aangegeven (I) welke opgave er ligt, (II) welke knelpunten zich binnen de beantwoording van die opgave voordoen in de huidige situatie en (III) wat er – gegeven het kabinetsvoornemen om te komen tot een Noordvleugelprovincie – nodig is om de opgave in de nieuwe situatie te kunnen (blijven) oppakken.

Een overzicht van het huidige instrumentarium van de provincies, voor zover het de kerntaken betreft, wordt gegeven in **onderdeel c**.

Opmerking vooraf:

Provincies hebben behoefte aan een vertrouwenwekkende daad van het kabinet dat het hen menens is met de versterking van de positie van het opgeschaalde middenbestuur. Dat betekent dat:

1. Voorstellen die vragen om **wetswijziging** dienen te worden geregeld in het wetsvoorstel provinciale herindeling "provincie Noordvleugel" zoals dat om advies aan de Raad van State wordt aangeboden. De sectorale wetten kunnen in het onderhavige wetsvoorstel worden gewijzigd;
2. Voorstellen die vragen om (aanpassing van) **onderliggende regelgeving**, in het geval van een te wijzigen AMvB gelijktijdig in procedure dienen te worden gebracht en in het geval van een ministeriële regeling idem;
3. Voorstellen die vragen om **bestuurlijke overeenkomst** dienen te worden benoemd en uitgewerkt in de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel tot opschaling.

A. De voorstellen op een rij

Kwaliteit openbaar bestuur

De provincie 'nieuwe stijl' krijgt meer doorzettingsmacht op het gebied van herindeling, waarbij uiteraard het proportionaliteitsbeginsel geldt¹ (aanpassing wet Arhi dan wel Beleidskader gemeentelijke herindeling van de minister van BZK)

De nieuw te vormen provincie kan eenvoudiger verplichte samenwerking aan gemeenten opleggen (wijziging WGR)

Het college van GS van de provincie 'nieuwe stijl' krijgt in het kader van de WGR de bevoegdheid met betrekking tot het goedkeuringsvereiste (wijziging WGR)

De nieuwe provincie heeft de bevoegdheid een "bundelingsvereiste" op te leggen in het kader van de WGR (wijziging WGR)

De bepaling dat een gemeente wordt ingesteld bij wet wordt geschrapt (wijziging Grondwet)
Totdat de Grondwet is gewijzigd krijgt de provincie 'nieuwe stijl':

Een grotere rol in het wetgevingstraject rondom herindeling; dit betekent dat de provincie ook de memorie van toelichting bij de herindelingswet levert en dat de verantwoordelijke gedeputeerde het betreffende wetsvoorstel verdedigt in het parlement samen met minister (aanpassing Beleidskader gemeentelijke herindeling van de minister van BZK)

De provincie 'nieuwe stijl' krijgt de bevoegdheid om een bestuurskrachtonderzoek op te leggen (aanpassing Beleidskader gemeentelijke herindeling)

Regionale economie

De Noordvleugelprovincie heeft zeggenschap over de gelden, gericht op regionale economische ontwikkeling (waaronder financiering van het MKB en het topsectorenbeleid), die beschikbaar komen binnen de regio's van het eigen grondgebied (bestuurlijke overeenkomst)

Er komt een pilot waar bevoegdheden (OCW) en de bijbehorende financiering voor vaststellen van curricula voor beroepsonderwijs (tijdelijk) wordt overgeheveld naar de provincie 'nieuwe stijl' (bestuurlijke afspraak, zo, nodig wettelijke experimenteerbepaling (wijziging wet Educatie en beroepsonderwijs))

De provincie 'nieuwe stijl' is het eerste aanspreekpunt voor de minister van OCW (inzet van O&O-fondsen) (bestuurlijke overeenkomst)

De provincie 'nieuwe stijl' definieert manco's en problemen voor het bedrijfsleven op basis waarvan het Rijk een (beleidsmatig) aanbod doet om de regio te ondersteunen (eigen regierol provincie, terugtreden Rijk)

Met de instelling van een provincie 'nieuwe stijl' kan een deel van de in oprichting zijnde NII, de Nederlandse investeringsinstelling, worden gedecentraliseerd (bestuurlijke overeenkomst)

¹ Verplichte samenwerking botst immers ook met de gemeentelijke autonomie en gemeenten zouden daarom eerst zelf de gelegenheid moeten hebben gehad om met een oplossing te komen (van onderop).

Regionale bereikbaarheid en regionaal openbaar vervoer

De Noordvleugelprovincie wordt hoofdverantwoordelijk voor het regionale wegennetwerk inclusief de N- en A-rijkswegen (bestuurlijke overeenkomst)

De Noordvleugelprovincie wordt hoofdverantwoordelijk voor het regionale openbaar vervoer inclusief sprinters (concessieverlening) (wijziging wet personenvervoer 2000)

De Noordvleugelprovincie wordt het bevoegd gezag bij (grote) infrastructurele projecten die uitsluitend binnen eigen grondgebied liggen (RRAAM, SMASH, A7/A8) (wijziging Tracéwet)

De provincie 'nieuwe stijl' beheert en onderhoudt Rijkswegen mits efficiency voordelen optreden (evt. onder voorwaarden Rijk) (A5/A8/A9/A10/A22/A200/N200/N205/A208/N9/N99) (bestuurlijke overeenkomst; nieuwe wetgeving of Koninklijk Besluit op grond van Waterstaatswet 1900)

De Noordvleugelprovincie is tevens hoofdverantwoordelijk voor planning, programmering en aanleg van voornoemde wegen (eigen rol provincie, terugtreden Rijk, zo nodig bestuurlijke overeenkomst)

De nieuwe provincie is verantwoordelijk voor de uitvoering van het (regionaal) verkeersmanagement op het grondgebied van de te vormen provincie (eigen rol provincie, terugtreden Rijk, zo, nodig bestuurlijke overeenkomst)

De uitvoering van rijksprogramma's en impulsbudgetten op het gebied van verkeer en vervoer ligt bij de provincie 'nieuwe stijl' (terugtreden rijk, andere opstelling vast te leggen in bestuurlijke overeenkomst)

De provincie 'nieuwe stijl' onderhoudt en beheert Rijkswaagewegen mits efficiency voordelen (evt. onder voorwaarden Rijk) (bestuurlijke overeenkomst; wijziging AMvB (Waterwet))

De provincie 'nieuwe stijl' speelt een bepalende rol bij de voorbereiding van de concessie met betrekking tot het spoorvervoer alsmede bij het concessiebeheer (bestuurlijke overeenkomst; wijziging wet personenvervoer 2000)

Er komt geen vervoerregio in de te vormen Noordvleugelprovincie (wetsvoorstel afschaffing WGR+ wordt in die zin aangepast door middel van nota van wijziging)

Duurzame ruimtelijke ontwikkeling en inrichting

Het beheer van het IJssel- en Markermeer wordt ondergebracht bij te vormen provincie (bestuurlijke afspraak; wijziging AMvB (Waterwet))

De provincie 'nieuwe stijl' heeft aansluitend bij het onlangs verschenen rapport van de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur – binnen de door het Rijk gestelde kaders – de regie op het bereiken van regionale doelen in de metropolitane regio Schiphol/Amsterdam (bestuurlijke overeenkomst, terugtreden Rijk)

De Omgevingsraad (opvolger Alderstafel) rapporteert rechtstreeks aan de provincie 'nieuwe stijl' (bestuurlijke overeenkomst, terugtreden Rijk)

Met betrekking tot het huisvestingsdossier dient de provincie 'nieuwe stijl' na afschaffing van de WGR+ ook in het gebied van de Stadsregio Amsterdam de bevoegdheid rondom de huisvestingsverordening te krijgen (wetsvoorstel afschaffing WGR+)

Milieu, energie en klimaat

De provincie 'nieuwe stijl' neemt de eerstelijns toezichtstaken van het Rijk bij de RUD's over en wordt bevoegd gezag van deze taken. Het gaat hierbij in ieder geval om de arbeidsinspectie bij de Brzo bedrijven, maar ook de VTH-taken van de Inspectie Leefomgeving en Transport t.a.v. vervoer gevaarlijke stoffen en de Rijkstaken rond directe lozingen op het water (wijzigen van respectievelijk de wet ARBO, de wet Vervoer gevaarlijke stoffen en de Waterwet)

In de Omgevingswet komt meer bewegingsruimte voor de te vormen provincie om flexibeler om te kunnen gaan met (milieu)kaders om ruimte te bieden aan (economische) ontwikkelingen met behoud van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving (borging in het in voorbereiding zijnde wetsontwerp)

De bevoegdheid om regelgeving te bepalen – binnen Europese richtlijnen – op het gebied van industriegeluid en op het gebied van geluidsoverlast op wegen wordt naar de provincie 'nieuwe stijl' gedecentraliseerd (wijziging wet Geluidhinder)

De bevoegdheid om regelgeving te bepalen – binnen Europese richtlijnen – op het gebied van luchtkwaliteit wordt naar de provincie 'nieuwe stijl' gedecentraliseerd (wijziging wet Luchtkwaliteit)

De verantwoordingslast met betrekking tot onder meer de Kaderrichtlijn Water (KRW) en Natura-2000 wordt geminimaliseerd (bestuurlijke overeenkomst)

De provincie 'nieuwe stijl' heeft een bredere adviesrol bij aanvragen voor opsporings- en winningsvergunningen (wijziging Mijnbouwwet)

Vitaal platteland

Ten aanzien van DLG zijn onlangs afspraken gemaakt – voortvloeiend uit het eerder gesloten Bestuursakkoord. De huidige twaalf provincies krijgen de zeggenschap alsmede de bijbehorende capaciteit voor het provinciaal aandeel DLG. De bijbehorende middelen worden aan het Provinciefonds toegevoegd. Bovenop deze afspraken wordt de te vormen provincie verantwoordelijk voor het Rijksdeel DLG voor zover het activiteiten betreft ten behoeve van Rijkswaterstaat (RWS) en Staatsbosbeheer (SBB) (bestuurlijke overeenkomst).

De bestuurlijke zeggenschap over de relevante onderdelen van SBB dient voor de provincie 'nieuwe stijl' te worden vergroot (bestuurlijke overeenkomst)

Het betaalorgaan met betrekking tot subsidies voor het agrarisch natuurbeheer wordt bij de te vormen provincie ondergebracht (bestuurlijke overeenkomst met Rijk (en met Brussel))

De aanwijzingsbesluiten voor Natura-2000 gebieden komen bij de te vormen provincie te liggen (borgen in de in voorbereiding zijnde wet Natuurbescherming)

De te vormen provincie stelt zelf alle beheerplannen in het kader van Natura-2000 op (borgen in de in voorbereiding zijnde wet Natuurbescherming)

De te vormen provincie stuurt RWS aan wat betreft beheer grote wateren (Waddenzee, IJssel- en Markermeer) (bestuurlijke overeenkomst; op termijn wijziging AMvB (Waterwet))

De te vormen provincie krijgt ruimte binnen de programmatische aanpak stikstof (PAS). De rekenmethode inzake stikstof die nu wordt ontwikkeld, noopt provincies om heel gedetailleerd te rapporteren naar het Rijk. Door verschillende verplichtingen op detailniveau is het niet mogelijk om regionaal maatwerk te leveren. Er zou ten aanzien van stikstof-regelgeving aan de provincie 'nieuwe stijl' meer ruimte moeten worden geboden om zelf een evenwicht te bereiken tussen gebieden (bestuurlijke overeenkomst)

Het programma 'duurzaam door' wordt ondergebracht bij de provincie 'nieuwe stijl' (bestuurlijke overeenkomst)

Cultuurhistorie en culturele infrastructuur

De uitvoering van de subsidieregelingen voor courante evenals incourante monumenten wordt integraal belegd bij te vormen provincie (bestuurlijke overeenkomst)

De provincie 'nieuwe stijl' neemt de beslissingsbevoegdheid van het rijk over ten aanzien van het aanwijzen van rijksmonumenten (wijziging monumentenwet)

De provincie 'nieuwe stijl' neemt de verantwoordelijkheid voor de subsidiëring van delen van de culturele basisinfrastructuur over van het rijk (aanpassing ministeriële regeling (wet op Specifiek cultuurbeleid))

B. Bijlage: opgaven, knelpunten en oplossingen per kerntaak

Kwaliteit van het openbaar bestuur

I. Opgave

De opgave is om te zorgen dat gemeenten voldoende bestuurskrachtig zijn, waardoor zij hun taken en opgaven adequaat kunnen oppakken. Bestuurskracht kan worden versterkt door samenwerking of gemeentelijke herindeling. Daarnaast houdt de provincie (financieel) toezicht op gemeenten en waterschappen.

II. Welke knelpunten staan adequate beantwoording van de opgave in de weg?

Bij samenwerking: Gemeenten hebben de vrijheid om een 'lappendeken' aan samenwerkingsverbanden te creëren. Daardoor bestaat het risico dat zij de uitvoering van hun taken niet goed op elkaar kunnen afstemmen. Bestuurlijke drukte ligt dan al snel op de loer, hetgeen ten koste gaat van bestuurskracht, maar ook van democratische legitimatie.

Bij herindelingsen: De provincie heeft geen doorzettingsmacht en is afhankelijk van de Tweede Kamer die akkoord moet gaan met de wet die een herindeling regelt. Bovendien is de provinciale beleidsruimte ingekaderd door het rijk, waardoor de sturende rol van de provincie beperkt is (processen duren langer, bestuurskracht van gemeenten wordt daardoor minder snel/sterk vergroot).

III. Wat is nodig om de opgave adequaat te kunnen oppakken?

Het is van belang dat de provincie 'nieuwe stijl' de inliggende gemeenten weet te faciliteren bij het uitvoeren van hun lokale beleidstaken. Met de volgende instrumenten zou de provincie sterker kunnen sturen op samenwerking/herindeling van gemeenten:

- **Eenvoudiger opleggen verplichte samenwerking:** aanpassen art. 99 Wgr door schrappen voorwaarde dat een gemeente moet vragen om de samenwerking. Uiteraard geldt hierin het proportionaliteitsbeginsel en het gegeven – voordat verplichte samenwerking wordt opgelegd – dat een zorgvuldig proces moet zijn doorlopen. Verplichte samenwerking botst immers ook met de gemeentelijke autonomie en gemeenten zouden daarom eerst zelf de gelegenheid moeten hebben gehad om met een oplossing te komen;
- **Terugbrengen van het goedkeuringsvereiste door GS van een gemeenschappelijke regeling:** Gemeenten hebben op dit moment de vrijheid om een 'lappendeken' aan samenwerkingsverbanden te creëren. Daardoor bestaat het risico dat de uitvoering van taken niet goed op elkaar wordt afgestemd. Dat gaat dan ten koste van bestuurskracht en democratische legitimatie. Meer congruentie is noodzakelijk. Tevens is het van belang het risico uit te sluiten van 'witte vlekken', die kunnen ontstaan wanneer individuele gemeenten weigeren deel te nemen in een gemeenschappelijke regeling, met als gevolg dat een noodzakelijke en door de buurgemeenten wél gewenste regionale samenwerking onverhoopt niet tot stand kan komen. Daarom is het zaak dat het goedkeuringsvereiste door GS van een gemeenschappelijke regeling weer in de wet terugkeert. Door een nieuw in te stellen Gemeenschappelijke regeling expliciet te laten goedkeuren door GS/de provincie, ontstaat een grotere sturende rol van de provincie op de kwaliteit van de samenwerking en congruentie. De provincie kan immers aangeven waar zij op toetst.
- **Het wederom opnemen van de bevoegdheid van de provincie om een "bundelingsvereiste" op te leggen.** Dit betekent dat gemeenten kunnen worden verplicht om hun samenwerking te zoeken met een beperkt aantal gemeenten. Dit stond tot 2005 in de Wgr;
- **Meer doorzettingsmacht provincie op herindeling:** Schrappen bepaling dat een gemeente wordt ingesteld bij wet (Grondwet) maakt het mogelijk om provincie te laten besluiten over instelling/opheffing gemeenten. Totdat de Grondwet is gewijzigd krijgt de provincie 'nieuwe stijl':

- **Een grotere rol in wetgevingstraject herindeling:** Provincie levert ook memorie van toelichting bij herindelingswet en gedeputeerde verdedigt samen met minister het wetsvoorstel in het parlement.
- **Bevoegdheid creëren om bestuurskrachtonderzoek op te kunnen leggen.** Door gemeenten te verplichten een bestuurskrachtonderzoek te doen, kan de provincie afdwingen dat een discussie over bestuurskrachtversterking wordt gevoerd. Hierdoor zullen gemeenten ook sneller tot versterking van de bestuurskracht overgaan.

Vorenstaande levert het Rijk op twee manieren winst op:

- een versnelling in de versterking van bestuurskracht van gemeenten, mede als gevolg van een versnelling in herindelingen (afname aantal gemeenten). Hier heeft het kabinet een taakstelling in van (bijna) € 1 miljard in 2018.
- daarnaast kan het rijk kosten besparen doordat het wetgevingsproces efficiënter kan verlopen: betrokken ambtenaren van de provincie schrijven ook het wetsvoorstel/de memorie van toelichting.

Regionale Economie

I. Opgaven

Stimuleren van economische ontwikkelingen in de regio. Bijdragen aan de duurzame werkgelegenheid en regionaal inkomen door het ontwikkelen van een gunstig vestigingsklimaat. Daarbij gaat het om het vestigingsklimaat (fysieke locaties, vestigingsmogelijkheden), om de beschikbaarheid van voldoende en goed opgeleide werknemers en om het beschikbaar hebben en optimaal alloceren van fondsen ten behoeve van innovatie in het regionale bedrijfsleven.

II. Welke knelpunten staan adequate beantwoording van de opgave in de weg?

Er is een groot aantal gremia en boards betrokken bij de regionale economische ontwikkeling. Het ontbreekt de provincie aan gelden en bevoegdheden om bij de regionale afstemming een grotere rol te spelen. Nu is er nog veel nationale beleidssturing op gelden die regionaal ingezet worden (financiering MKB/EFRO/topsectorenbeleid).

Centraal vraagstuk voor de regionale economische ontwikkeling is hoe het aanbod op de arbeidsmarkt beter aan te laten sluiten op de vraag. Door landelijke (budgettaire) maatregelen kiezen instellingen in het beroepsonderwijs (MBO/HBO) er voor te snijden in het curriculum. Specifieke (technische) opleidingen, ondanks dat hier veel vraag naar is op de arbeidsmarkt, ontbreken in het curriculum of worden weg gebudgetteerd. Hoewel de provincie veel in gesprek is met beroepsonderwijsinstellingen heeft zij geen instrumentarium om dit knelpunt aan te pakken.

III. Wat is nodig om de opgave adequaat te kunnen oppakken?

- Meer sturing Noordvleugelprovincie op gelden die gericht zijn op regionale economische ontwikkeling, zoals financiering van het MKB (bijv. garantstellingen), EFRO en het topsectorenbeleid. **De provincie 'nieuwe stijl' heeft zeggenschap over de gelden die beschikbaar komen binnen de regio's van het eigen grondgebied.** De provincie 'nieuwe stijl' heeft een minder grote afstand tot de regio's dan het Rijk, kent deze beter en kan de regionale economische structuur daarom beter bedienen.
- **Pilot waar bevoegdheden (OCW) en bij behorende financiering voor vaststellen van curricula voor beroepsonderwijs (tijdelijk) overgeheveld worden naar Noordvleugelprovincie zodat regionaal maatwerk mogelijk wordt.**

- Een nieuwe provincie zou alleen al op basis van de gevormde massa van studenten en beroepsbevolking **het eerste aanspreekpunt moeten zijn voor het ministerie van OCW (curriculum eisen om bijvoorbeeld het techniekonderwijs te stimuleren) of EZ/SZW (inzet van O&O fondsen).**
- **Veranderingen op het punt van regionale economie betekent dat de te vormen Noordvleugelprovincie definieert waar de manco's en problemen voor het bedrijfsleven liggen.** Op basis van die analyse dient het Rijk een (beleidsmatig) aanbod te doen om de regio te ondersteunen in plaats van zelf beleid te definiëren en te vragen of de regio er maar op aan wil sluiten. Een opgeschaalde provincie heeft een minder grote afstand tot de regio's en kan de regionale economische structuur beter 'bedienen'. Nu al is de provincie erg nauw betrokken bij de economische boards in zowel Noord-Holland Noord als Noord-Holland Zuid.
- **Met de instelling van een nieuwe Noordvleugelprovincie kan een deel van het NII, de Nederlandse investeringsinstelling (NII), worden gedecentraliseerd** zodat de te vormen provincie, conform het Waddenfonds, zelf kan bepalen waarheen de gelden gaan en op die manier meer regie houden op projecten.

Regionale bereikbaarheid en regionaal openbaar vervoer

I. Opgaven

Provincies zijn verantwoordelijk voor bereikbare regio's binnen het eigen grondgebied. Zij dragen onder meer zorg voor de bereikbaarheid per auto, het openbaarvervoer en de verkeersveiligheid op het regionale wegennetwerk. In het noordelijk deel van de randstad ligt er een grote druk op de beschikbare ruimte en is het bewerkstelligen van een goede bereikbaarheid een complexe opgave. Het daily urban system rond Amsterdam spreidt zich uit over een groot deel van de drie provincies van de Noordvleugel. Daarnaast is de provincie verantwoordelijk voor het beheer van (gedeelten van) vaarwegen.

II. Welke knelpunten staan adequate beantwoording van de opgave in de weg?

Verschillende partijen met verschillende belangen zijn betrokken bij het regionale verkeer en vervoer. Het besluitvormingsproces en de uitvoering van (grote) infrastructurele projecten vertraagt hierdoor en bepaalde knelpunten in het regionale verkeer- en vervoersnetwerk worden niet opgelost. Voorbeelden hiervan zijn RRAAM en het besluitvormingsproces rond het oplossen van de congestie ten noorden van Amsterdam.

Voor een goede regionale bereikbaarheid is het nodig om integraal naar het verkeer- en vervoersnetwerk te kijken binnen de provincie en de verschillende stromen zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen. Een Noordvleugelprovincie met een passend instrumentarium is vanuit haar grondgebied en kerntaken, op niet alleen regionale bereikbaarheid maar ook ruimtelijke inrichting, de aangewezen partij om deze verantwoordelijkheid te dragen.

III. Wat is nodig om de opgave adequaat te kunnen oppakken?

De nieuwe provincie dient integraal verantwoordelijk te zijn voor de bereikbaarheid op haar grondgebied, opdat er betere samenhang tussen het regionale en het rijks(vaar)wegennet ontstaat. Bereikbaarheid is een belangrijke drager voor de economische slagkracht van een gebied. Daarom dient de provincie beleidsmatige doorzettingsmacht op de (boven)regionale schaal te hebben ten aanzien van (vaar)wegen, spoor, HOV en concessies op het terrein van het openbaar vervoer. Door de complexiteit binnen de Noordvleugel moet de provincie deze bevoegdheden hebben om binnen en tussen regio's beleidsmatig samenhang aan te brengen en bij keuzes tussen verschillende functies de infrastructuur hierop te laten aansluiten.

Eén bevoegd gezag voor de regionale bereikbaarheid binnen de Noordvleugel zorgt voor betere samenhang tussen onderliggend (regionaal) verkeersnet en het rijkswegennet. Mobiliteitsvraagstukken worden in

samenhang bekeken en knelpunten worden daadkrachtiger bestreden. Vanuit dit perspectief kunnen verbeteringen van de bereikbaarheid in samenhang met andere belangen integraal worden afgewogen.

Daarnaast geldt dat waar het Rijk een lagere status toekent aan bepaalde wegen, deze in veel gevallen voor de provincie 'nieuwe stijl' juist van groot belang zijn, vanuit het oogpunt van nabijheid. Provinciebestuurders worden vanuit de regio ook direct aangesproken op de veiligheid en het beheer en onderhoud van deze wegen. Concreet gaat het dan om wegen zoals de N9, de N99, de A/N200 en de A8 (Zaandam – Heemskerk). Het ligt voor de hand om deze, maar ook andere wegen, onder beheer te brengen van de provincie 'nieuwe stijl'.

In het verlengde hiervan wordt de nieuwe provincie verantwoordelijk voor de uitvoering van (regionaal) verkeersmanagement op het grondgebied van de te vormen provincie. Op dit moment wordt het verkeersmanagement in nauwe en succesvolle samenwerking uitgevoerd. Die samenwerking gaat evenwel niet vanzelf. Er is veel afstemming en overleg nodig om een soepele verkeersafwikkeling te bereiken. Dat kan eenvoudiger en efficiënter.

Er wordt vanuit meerdere centrales uitvoering en aansturing gegeven aan het verkeersmanagement. Er is daarom (veel) efficiencywinst te behalen door de centrales, inclusief samenvoeging tunnelbediening en bewaking. Hiertoe wordt de uitvoeringsorganisatie van Rijk en provincie (voor beide inclusief bediening en bewaking tunnels en brug- en sluis bediening) geïntegreerd en onder leiding van de provincie 'nieuwe stijl' in nauwe samenwerking met RWS en Amsterdam en stad Utrecht uitgevoerd. Hierop is veel efficiencywinst te behalen.

Vanuit genoemde integrale verantwoordelijkheid voor bereikbaarheid dient ook de uitvoering van impulsbudgetten en rijksprogramma's op het gebied van verkeer en vervoer te worden overgedragen aan de provincie 'nieuwe stijl'. Voorbeelden hiervan zijn "Ruimte voor de fiets", "Fiets Filevrij" en "Beter Benutten". De Minister van I&M maakt afspraken met het provinciaal bestuur over 'wat' er moet worden bereikt, de provincie geeft verder uitvoering aan het 'hoe'. De middelen om de doelen te bereiken worden toegevoegd aan de BDU of het Provinciefonds.

Aangezien asfalt en water complementair kunnen zijn, is het wenselijk om ook het bevoegd gezag van de vaarwegen onder te brengen bij de Noordvleugelprovincie. Hierdoor zal het makkelijker zijn om bijvoorbeeld een integrale afweging te maken over de wenselijkheid van een veerverbinding tussen Amsterdam en Almere om de bereikbaarheidsproblemen in deze regio op te lossen.

Bereikbaarheid beperkt zich niet tot verkeer over weg en water. Daarom dient het Rijk, in het licht van integraliteit op de bereikbaarheid, de provincie 'nieuwe stijl' een bepalende rol toe te bedelen bij de voorbereiding van de concessie met betrekking tot het spoorvervoer (al dan niet een aanbesteding), de voorbereiding van meerjarige afspraken met de spoorvervoerder(s) over de dienstregeling en afstemming met het overige regionale vervoer, over de monitoring van de kwaliteit van de dienstverlening voor het grondgebied van de te vormen provincie en het overleg met vervoerder.

Het is vanuit de afgesproken lijn in het Bestuursakkoord vanzelfsprekend dat de Noordvleugelprovincie, zeker daar waar dit efficiency voordelen oplevert, samen met de bevoegdheden ook het onderhoud en beheer voor zijn rekening neemt over de (vaar)wegen die geheel of grotendeels binnen het eigen grondgebied liggen. Het spreekt daarbij voor zich dat de provincie 'nieuwe stijl' bestaande afspraken op het gebied van nautisch beheer respecteert en dat er bereidheid moet zijn om te spreken over een overgangsfase in verband met lopende onderhoudscontracten. In die overgangsfase neemt de Noordvleugelprovincie wel de opdrachtgeversrol op zich.

Vorenstaande voorstellen worden hieronder nog even op een rij gezet.

- Noordvleugelprovincie hoofdverantwoordelijk voor regionaal wegennetwerk inclusief de N-en A-rijkswegen
- Noordvleugelprovincie hoofdverantwoordelijk voor regionaal openbaar vervoer inclusief sprinters (concessieverlening)
- Noordvleugelprovincie bevoegd gezag bij (grote) infrastructurele projecten die uitsluitend binnen eigen grondgebied liggen (RRAAM, SMASH, A7/A8)
- Onderhoud en beheer Rijkswegen mits efficiency voordelen (evt. onder voorwaarden Rijk; zie ook tabel hieronder) (A5/A8/A9/A10/A22/A200/N200/N205/A208/N9/N99)
- Noordvleugelprovincie tevens hoofdverantwoordelijk voor planning, programmering en aanleg van deze wegen
- Nieuwe provincie verantwoordelijk voor de uitvoering van (regionaal) verkeersmanagement op het grondgebied van de te vormen provincie
- Uitvoering van rijksprogramma's en impulsbudgetten op het gebied van verkeer en vervoer ligt bij provincie 'nieuwe stijl'
- Onderhoud en beheer Rijkswaerwegen mits efficiency voordelen (evt. onder voorwaarden Rijk) naar Noordvleugelprovincie
- Provincie 'nieuwe stijl' bepalende rol bij de voorbereiding van de concessie met betrekking tot het spoorvervoer alsmede bij het concessiebeheer

Het moge duidelijk zijn dat in deze voorstellen geen ruimte is voor een te vormen vervoerregio als opvolger van de af te schaffen Stadsregio Amsterdam.

In onderstaande tabel worden op drie niveaus de concrete infrastructuurprojecten en processen benoemd. Niveau 1 is een minimumniveau dat eigenlijk al los van eventuele opschaling zou kunnen. Bij niveau 2 wordt invulling gegeven aan de stevigere rol van de Noordvleugelprovincie, terwijl bij niveau 3 nagenoeg alle rijkstaken m.b.t. de infrastructuur worden gedecentraliseerd.

Er is gebruik gemaakt van een document waarin het Rijk haar wegen categoriseert en daaraan onderhoudseisen koppelt. De wegen met laagste Rijksprioriteit zijn opgenomen in niveau 1.

Niveau 1	
Weg	Overdracht van de volgende wegen (incl. budget voor vast en variabel onderhoud en vervanging alsmede voor scopewijziging en fte): N9 (Kooijmeer – Den Helder), N99 (Den Helder – Den Oever), A/N200 (Amsterdam-west – Haarlem), A8 (Zaandam – Zaandijk – Heemskerk)
Vaarwegen	Overdracht van de volgende vaarwegen (incl. budget voor vast en variabel onderhoud en vervanging en fte): Oranjesluis, Amsterdamrijnkanaal ² en Teso-haven(installatie)
Spoor	Decentralisatie van de diensten op de spoorlijnen Haarlem-Alkmaar-Hoorn; Alkmaar-Den Helder; Amsterdam-Zandvoort en Amsterdam-Hoorn. Gecombineerd opdrachtgeverschap met Rijk voor ProRail (incl. overdracht bijbehorende middelen)
Verkeersmanagement	Centrale brugbediening RWS overnemen, (fysieke) samenvoeging verkeerscentrales (behoud ieders eigen rol)
Programmering, studie	Overdracht van diverse Impuls budgetten en verantwoordelijkheden van Rijksprogramma's als Ruimte voor de Fiets, Project Fiets Filevrij, Beter Benutten 2, inclusief toedeling toekomstige impulsbudgetten
Investeringsmiddelen	Middelen voor regionale projecten boven de € 125 miljoen voor weg en ov

² Bij opschaling met Utrecht

	projecten toevoegen aan BDU/Provinciefonds
Niveau 2	Extra t.o.v. niveau 1
Weg	Overdracht van de volgende wegen (incl. budget voor vast en variabel onderhoud en vervanging en voor scopewijziging en fte): A5 (De Hoek – Coentunnel), A6 (Muiden – NOP), A7 (Coentunnel – Afsluitdijk), A9 (Badhoevedorp-Alkmaar), A10 (Ring A10), A22 (Velsertunnel, incl. A208), A27 ³ , Markerwaarddijk ⁴
Vaarwegen	Overdracht van de volgende vaarwegen (incl. budget voor vast en variabel onderhoud en vervanging en fte): Noordzeekanaal (exclusief het sluiscomplex IJmuiden)
Spoor	Decentralisatie spoordiensten: gehele sprinternet (gelaagde concessieverlening) Gecombineerd opdrachtgeverschap met Rijk voor ProRail (incl. overdracht bijbehorende middelen) hele spoornet Noordvleugelprovincie.
Verkeersmanagement	Verkeersmanagement all-in naar regio (1 centrale, inclusief bediening en bewaking). Blijven voldoen aan wensen rijk tbv standaardisering e.d. (o.m. CHARM).
Programmering, studie	Verantwoordelijk voor Tracestudies van hele wegennet (bv. MONA)
Investeringsmiddelen	Overdracht middelen uit Rijkswegenfonds gekoppeld aan overdracht Rijkswegen en Spoorinfrastructuur. Aanpassing BDU, impulsen a la BonRoute, Beter Benutten e.d. via Noordvleugelprovincie
Gebiedsontwikkeling	Verantwoordelijk voor planvorming gebiedsontwikkelingen als SMASH, RRAAM, NZKG
Niveau 3	Extra t.o.v. niveau 2
Weg	Totale wegenpakket RWS gedecentraliseerd
Vaarweg	Idem als niveau 2
Spoor	Overnemen positie I&M (concessieverlener Railnet)
VM	Dienst onderdeel RWS gedecentraliseerd naar 4 landsdelen, SLA Rijk
Programmering, studie	Alle MIRT trajecten e.d.
Investeringsmiddelen	Onafhankelijk Rijk, belastinggebied gewijzigd/verruimd (bv. waterschappen opgenomen).

Duurzame ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, waaronder waterbeheer

I. Opgave

De provincie initieert ontwikkelingen, integreert belangen, voert regie over de gebiedsontwikkeling en de inrichting en neemt verantwoordelijkheid voor de organisatie van de uitvoering. De provincie heeft onder andere een regionaal sturende rol met betrekking tot de woningvoorraad en is verantwoordelijk voor de regionale vertaling van het nationale waterbeleid. Verder draagt de provincie zorg voor toekomstbestendige binnenstedelijke kwaliteit en efficiënt ruimtegebruik, waaronder transformatie van kantoor- naar woonlocaties.

Binnen de te vormen Noordvleugelprovincie hebben de regio's elk een andere dynamiek en andere opgaven. Vooral in de stedelijke regio Amsterdam-Almere-Utrecht is de integrale afweging van de verschillende functies een complexe opgave. Een centrale provinciale opgave is om de verschillende regio's (stad en platteland) met elkaar te verbinden zodat alle regio's zowel autonoom een sterk ruimtelijk-economisch profiel hebben, maar ook complementair aan elkaar zijn op bovenregionale schaal.

³ Bij opschaling met Flevoland en Utrecht

⁴ Primaire waterkering Rijk

II. Welke knelpunten staan adequate beantwoording van de opgave in de weg?

Bij de inrichting en ontwikkeling van de fysieke leefomgeving is het wenselijk om integrale beleidsafwegingen te kunnen maken tussen alle relevante sectorale belangen. Dit is ook in lijn met hetgeen het ministerie van I&M voorstaat met de Omgevingswet. Zo worden provincies straks verplicht milieu, water, verkeer- en vervoer en natuur te integreren in het ruimtelijk provinciaal kader.

De provincie gaat over de provinciale (regionale/bovenregionale) ruimtelijk-economische opgaven. Het huidige knelpunt voor provincies ligt niet in de toebedeelde rol en bevoegdheden voor het overkoepelende regionale ruimtelijke beleid, dit is goed geborgd en afgebakend ten opzichte van gemeenten en Rijk. Knelpunt is vooral dat het Rijk er op sommige punten voor kiest om sectoraal taken, bevoegdheden en middelen met primair een uitwerking op regionale schaal niet bij de provincie te beleggen. Dit perkt de verbindende rol van de provincie op (inter)regionaal vlak in en zorgt voor minder samenhang tussen de verschillende functies. Ook werkt het verwarring bij de regio en bestuurlijke drukte in de hand.

III. Wat is nodig om de opgave adequaat te kunnen oppakken?

De Noordvleugelprovincie moet bevoegd zijn om de ruimtelijk-economische opgaven op regionale en bovenregionale schaal in samenhang met elkaar te bekijken en waar nodig af te wegen. De Noordvleugel, waarin grote dynamiek, ruimtedruk en verschillen tussen regio's spelen, vraagt om één overheid die kan zorgen voor integraal afgewogen regionaal beleid op alle relevante ruimtelijke domeinen. Hiervoor is het nodig dat ook in sectorale domeinen de provincie dé gebiedsautoriteit is voor de regionale en bovenregionale schaal (zie ook meer uitgebreid onder de diverse kerntaken in dit document).

Vanuit vorenstaande volgt vooraleerst dat **het ecologisch beheer en waterbeheer van de Markermeer moet worden ondergebracht bij de provincie 'nieuwe stijl'**. Als de voorgestane fusie doorgang vindt, bevindt de gehele Markermeer zich immers binnen het grondgebied van de Noordvleugelprovincie.

Met betrekking tot de metropolitane regio Schiphol/Amsterdam wordt aangesloten bij het rapport dat de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur recent heeft opgeleverd.⁵ In dat rapport constateert de Raad terecht dat voor het gebied rondom Schiphol *governance* nodig is die zich snel kan vormen naar de vraagstukken die zich aandienen. Het Rijk concentreert zich op de rol van systeemverantwoordelijke. **De provincie 'nieuwe stijl' krijgt dan de regie op het bereiken van regionale doelen – uiteraard binnen door het Rijk gestelde kaders – en is daarmee in positie gekomen om namens (en in afstemming met) de regio de afstemming met het Rijk vorm te geven.** Tegen die achtergrond verdient het aanbeveling om **de Omgevingsraad (opvolger Alderstafel) rechtstreeks te laten rapporteren aan de provincie 'nieuwe stijl'**.

Op het woondossier is er geen sprake meer van Rijksbeleid ten aanzien van het plannen van woningbouwaantallen per regio of gemeente. De provincie heeft hierin reeds een rol als regisseur, die wordt uitgevoerd via opstelling van de zogenaamde RAP's (regionale actieprogramma's wonen). **Na afschaffing van de WGR+ dient de provincie 'nieuwe stijl' ook in het gebied van de Stadsregio Amsterdam de bevoegdheid rondom de huisvestingsverordening te krijgen.**

Milieu, energie en klimaat

I. Opgave

De provincie stuurt via integrale beleidsontwikkeling op een schone, duurzame economie en leefomgeving. De provincie is op het gebied van vergunningverlening bevoegd gezag voor verschillende milieutaken, zoals de

⁵ Raad voor de leefomgeving en infrastructuur, 'Sturen op samenhang. Governance in de metropolitane regio Schiphol/Amsterdam' (september 2013)

vergunningen voor Brzo-bedrijven en de toetsing van bodemsaneringsplannen. De laatste jaren is er op dit terrein veel veranderd met als doel de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van milieu en veiligheid op een hoger peil te brengen. Zo hebben gemeenten en provincies besloten de krachten te bundelen in RUD's. De komst van de WABO zorgt ervoor dat verschillende vergunningen worden gebundeld en afgehandeld worden door één bevoegd gezag met één handhavend bestuursorgaan.

II. Welke knelpunten staan adequate beantwoording van de opgave in de weg?

Voor de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving wordt fragmentatie van taken als een centraal probleem gezien (Commissie Mans). De oprichting van de RUD's is aangedragen als oplossing hiervoor. Op verschillende gebieden is echter nog steeds afstemming nodig tussen de RUD's (gemeenten/provincie) en het Rijk omdat de VTH-taken verdeeld zijn.

Provincies zijn kadersteller voor milieu en ruimtelijke ordening. Binnen de Noordvleugel bestaat er spanning tussen verschillende functies (wonen, industrie, natuur, water). Dit soort dilemma's zijn vaak gemeentegrensoverschrijdend en spelen in gebieden die een belangrijke regionale of landelijke functie hebben. De bewegruimte van provincies bij het stellen van kaders wordt niet alleen beperkt door EU-richtlijnen, maar ook door de huidige vertaling van EU-richtlijnen naar nationale milieu wetgeving en andere nationale wetgeving. Er bestaat dikwijls weinig ruimte om een tot een goede afweging te komen bij het snijvlak milieu en ontwikkeling. De nog in te voeren Omgevingswet zet in om flexibeler om te kunnen gaan met kaders om ruimte te bieden aan ontwikkelingen, maar met behoud van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. De uitwerking hiervan en de provinciale bevoegdheid daarbij wordt per AmvB vastgelegd.

Op grond van de Mijnbouwwet hebben de provincies een adviserende rol voor binnengekomen aanvragen voor opsporings- en winningsvergunningen. De Mijnbouwwet kent een limitatief aantal weigeringsgronden (voornamelijk ten aanzien van de technische of financiële mogelijkheden en de verantwoordelijkheidszin van de aanvrager). Provinciale ruimtelijke belangen worden nu niet meegenomen in de afweging, terwijl nationale belangen soms op gespannen voet staan met regionale of lokale (ruimtelijke) belangen.

III. Wat is nodig om de opgave adequaat te kunnen oppakken?

Indachtig de systeemverantwoordelijkheid van het Rijk zou het eerstelijns toezicht van het Rijk ondergebracht dienen te worden bij de RUD's. Het bevoegd gezag dient in deze gevallen overgeheveld te worden naar de provincie 'nieuwe stijl'. Dit past ook goed in de gedachtegang achter het herziene interbestuurlijke toezicht dat immers onder meer uitgaat van het principe van nabijheid. Hiervoor is een inventarisatie nodig, maar in elk geval valt de arbeidsinspectie bij Brzo bedrijven onder de te decentraliseren taken. Andere taken op het terrein van milieu zijn de VTH-taken van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) ten aanzien van het vervoer van gevaarlijke stoffen en de Rijkstaken rond directe lozingen op het water.

Wanneer dergelijke taken worden ondergebracht in de Omgevingsdienst NZKG, waar in Noordvleugelverband wordt samengewerkt voor de VTH-taken voor Brzo-bedrijven, ontstaat bovendien eenduidige aansturing van het Brzo-toezicht en de handhaving. Dit scheelt externe afstemming en door één aanspreekpunt wordt het overzichtelijker voor bestaande bedrijven.

Bovenstaande kan zorgen voor een hogere kwaliteit van de uitvoering van VTH-taken. In elk geval voor Brzo-bedrijven: een efficiëntieslag door Rijkstaken te integreren in huidige bestaande organisatie en structuur (Omgevingsdienst NZKG) en een betere dienstverlening aan bedrijven.

In de Omgevingswet worden omgevingswaarden opgenomen. Binnen Europese richtlijnen is het mogelijk om **flexibel om te gaan met deze omgevingswaarden** en ze integraal tegen elkaar af te wegen. Bij het bepalen van de taken en bevoegdheden rond omgevingswaarden per AmvB dient specifiek bekeken te worden welke

verdeling het best aansluit op de schaal en complexiteit van de Noordvleugelprovincie op basis van enkele randvoorwaarden, op te stellen door I&M en de betrokken provincies. Dit draagt bij aan de integraliteit van beleids- en besluitvorming op Noordvleugelschaal. In het kader van de Omgevingswet is het tevens van belang dat in de uiteindelijke tekst van de Omgevingswet een bevoegdheid tot reactieve aanwijzing voor de provincie nieuwe stijl zal zijn opgenomen.

Op het terrein van geluid(hinder) kan de provincie 'nieuwe stijl' in positie worden gebracht. Momenteel beschikt het Rijk op basis van de Wet geluidhinder over de volgende drie bevoegdheden:

- Het afwerken van saneringssituaties als gevolg van de inwerkingtreding van de Wet geluidhinder: vaststellen van MTG (maximaal toelaatbare geluidsbelasting) op woningen;
- Het vaststellen van geluidproductieplafonds voor wegverkeer;
- Een aanwijzingsbevoegdheid voor ontwikkelingsgebieden in het kader van Swung 2.

In Duitsland wordt de regelgeving met betrekking tot geluid niet geregeld in nationale wetgeving, maar wordt de regelgeving per Bundesland uitgewerkt. Daardoor kan per Bundesland maatwerk worden geleverd voor de situatie ter plekke. Eenzelfde werkwijze zou voor de provincie 'nieuwe stijl' moeten gelden. **Het gaat dan met name om de bevoegdheid om de regelgeving op het gebied van industriegeluid en op het gebied van geluidsoverlast op wegen etc. toe te bedelen aan de provincie.**

Dat betekent in concreto dat het huidige (nationale) beschermingsregime voor wat betreft geluid kan worden losgelaten en er een provinciaal regime voor in de plaats kan komen. Dat hoeft overigens geenszins te betekenen dat het beschermingsniveau wordt verlaagd (minder bescherming).

In elk geval blijft de staat Nederland te maken krijgen met rapportage aan Brussel op grond van Europese Richtlijnen. Dat kan intact blijven. **Als de verantwoordingslast maar tot een minimum wordt beperkt.** Dat geldt ook voor de verantwoordingslast ten aanzien van de Kaderrichtlijn Water en voor de realisatie van de Natura-2000 doelen.

Ten aanzien van **de luchtkwaliteit moet het voor de provincie 'nieuwe stijl' mogelijk zijn de vertaling van de Europese Richtlijn neer te leggen bij die provincie.** Ook zou de te vormen provincie zeggenschap moeten krijgen over de mate van bescherming bij de wegen op haar grondgebied. Deze provincie zou dan voor wat betreft het eigen gebied mogen afwijken van de nationale 'vertaling'. De provincie 'nieuwe stijl' kan dan naar eigen inzicht en op basis van kennis van de bedrijven waarvoor zij bevoegd gezag is, meer zelfstandig de door de EU gegeven speelruimte benutten. Een reden om deze bevoegdheid wel te willen hebben, is dat specifiek industriële gebieden zoals het NZKG om andere normen en regimes ('maatwerk') vragen dan andere gebieden.

Een bredere adviesrol voor provincies bij aanvragen voor opsporings- en winningsvergunningen op grond van de Mijnbouwwet, zodat ruimtelijke afwegingen beter meegenomen worden bij de beoordeling hiervan. Het betrekken van relevante punten op verschillende schaalniveaus draagt bij aan breder democratisch gelegitimeerde besluitvorming.

Vitaal platteland

I. Opgave

Uitvoering geven aan decentralisatieakkoord Natuur en Natuurpact (incl. internationale verplichtingen), nakomen instandhoudingsverplichtingen Natura2000, realisatie herijkte Ecologische Hoofdstructuur, beschermen van diersoorten en leefgebieden, taken vergunningverlening en handhaving o.b.v. groene wet- en regelgeving (incl. nieuwe natuurwet), versterken van de landschapskwaliteiten en recreatief hoofdnetwerk versterken/bewaken.

II. Welke knelpunten staan adequate beantwoording van de opgave in de weg?

Er is sprake van een aantal knelpunten. Die spitsen zich toe op (a) organisatorische dubbelingen, (b) een te gedetailleerde verantwoordingslast en (c) verbrokkelde organisatiestructuur (=het Rijk en de provincie zitten teveel in elkaars vaarwater)

III. Wat is nodig om de opgave adequaat te kunnen oppakken?

Met name organisatorisch en qua verantwoordingssystematiek valt er winst te boeken op een aantal terreinen:

DLG

- Ten aanzien van DLG zijn onlangs afspraken gemaakt – voortvloeiend uit het eerder gesloten Bestuursakkoord. De huidige twaalf provincies krijgen de zeggenschap alsmede de bijbehorende capaciteit voor het provinciaal aandeel DLG. De bijbehorende middelen worden aan het Provinciefonds toegevoegd. **Bovenop deze afspraken wordt de te vormen provincie verantwoordelijk voor het Rijksdeel DLG voor zover het activiteiten betreft ten behoeve van RWS en SBB (bestuurlijke overeenkomst).**

Staatsbosbeheer

- Met het eerder gesloten Natuurakkoord heeft het Rijk een decentralisatiebeweging ingezet, die echter halverwege is blijven steken. Met name bij het centraal aangestuurde, maar in de praktijk soms autonoom opererende en eigen afwegingen makende SBB is nog onvoldoende sprake van gerichte governance. Om het Natuurakkoord te vervolmaken, en meer samenhangende, gebiedsgerichte natuurontwikkeling mogelijk te maken, **dient de bestuurlijke zeggenschap van de provincie 'nieuwe stijl' over de relevante onderdelen van SBB te worden vergroot.**
- Integratie van SBB-gronden biedt kansen voor (a) meer integraal en gebiedsgericht beheer in aansluiting op nabijgelegen percelen en (b) een betere exploitatie. SBB ziet daar nu soms te weinig noodzaak voor, zodat mogelijkheden onvoldoende worden benut. In de Randstad kun je echt meer halen uit de SBB-terreinen aldaar.

Dienst regelingen (DR)

- **DR is een betaalorgaan voor o.a. subsidies voor agrarisch natuurbeheer. Dit betaalorgaan – voor zover het agrarisch natuurbeheer betreft – wordt bij de provincie 'nieuwe stijl' ondergebracht . Dit vergroot de beleidsruimte van de Noordvleugelprovincie en vermindert administratieve lasten. Het vraagt wel goedkeuring vanuit de Europese Unie omdat het ook gaat om Europees subsidiegeld aan agrariërs en dan staatssteunconform moet worden gewerkt.**

Beheerplannen natura-2000

- **Alle beheerplannen stelt de Noordvleugelprovincie zelf op.** Nu zijn er in Noord-Holland 19 natura 2000 gebieden, waarvan de provincie voor 12 gebieden het beheerplan opstelt en het Rijk 7. Dat is in feite onlogisch. Ook de dubbele goedkeuring, door Rijk en provincies, van de afgeronde beheerplannen leidt tot dubbel werk. Beter is het om de Noordvleugelprovincie bevoegd gezag te maken voor alle beheerplannen.
- Maar ook de stap daaraan voorafgaand zou bij de Noordvleugelprovincie kunnen komen te liggen: **het nemen van aanwijzingsbesluiten voor de N2000-gebieden.** Dat is nu een rijkszaak, maar zou binnen de kaders die de EU stelt ook een bevoegdheid van de Noordvleugelprovincie kunnen worden. Dat vereist wel een wijziging van de Natuurbeschermingswet. Nu ben je vooral een uitvoerder van Rijksbeleid, waarbij de mate van detaillering zeer hoog is. Waarom niet als Noordvleugelprovincie zelf zaken doen met de EU?

RWS

- Hier is ten dele wel een andere verhouding mogelijk. Bijvoorbeeld door de mogelijkheid te krijgen als Noordvleugelprovincie RWS te mogen aansturen. Dan kun je bijvoorbeeld op een dossier als dijkversterking IJsselmeerkust een meer integrale koppeling aanbrengen met cultuurhistorie (in plaats van het primair technische perspectief van RWS). Ook zou de provincie **meer sturing kunnen geven aan RWS op het beheer van de grote wateren** (Waddenzee, IJssel- en Markermeer), die allemaal N2000-gebied en EHS zijn.

PAS (Programmatische Aanpak Stikstof)

- De rekenmethode die nu wordt ontwikkeld, noopt provincies om heel gedetailleerd te rapporteren naar het Rijk. **Er zou ten aanzien van stikstof-regelgeving aan de provincie 'nieuwe stijl' meer ruimte moeten worden geboden** om zelf een evenwicht te bereiken tussen gebieden, en dan niet alleen rekenkundig.

Programma 'duurzaam door'

- Dit programma van milieueducatie, burgerparticipatie en kennisbevordering is echt een voorbeeld van een zeer lokaal gericht en kleinschalig **programma dat niet door het Rijk zou moeten worden gedraaid, maar gemakkelijk kan worden gedecentraliseerd.**

Cultuurhistorie en culturele infrastructuur

I. Opgave

De provincie borgt cultuurhistorische waarden, maakt erfgoed zichtbaar, houdt toezicht op naleving van de Monumentenwet, slaat archeologische vondsten op en beheert houdt toezicht op archieven. De 'culturele' opgave voor het nieuw te vormen Noordvleugelprovincie vormt integraal onderdeel in de bredere ruimtelijk-economische opgave(n) die speelt in het gebied. Deze is voor het noorden van de provincie anders dan voor het zuiden. Een hoogwaardig en goed toegankelijk aanbod van culturele voorzieningen vormt in toenemende mate, zeker in de Noordvleugel, een belangrijke voorwaarde om hoogopgeleide kenniswerkers en bedrijven aan te trekken (zie ook Economische Agenda Noordvleugel) en heeft daarmee ook economische betekenis.

II. Welke knelpunten staan adequate beantwoording van de opgave in de weg?

In 2011 heeft het Rijk besloten om haar middelen voor de restauratie van incurante Rijksmonumenten (geen woonfunctie) te decentraliseren naar de provincies. Uitgangspunt hierbij vormde de constatering dat de provincies goede relaties hebben in het gebied/regio, dichter op het veld zitten en de restauratiegelden in samenhang met andere ruimtelijke gebiedsopgaven kunnen inzetten. Op basis van deze bestuurlijke afspraak, waarmee in totaal een budget van 20 miljoen per jaar gemoeid is, ontvangt Noord-Holland jaarlijks een bedrag van 4,7 miljoen (verdeelsleutel op basis van aantal Rijksmonumenten binnen de provincie incl. Amsterdam).

Daarnaast ontvangt Noord-Holland jaarlijks ongeveer € 80.000 van het Rijk voor de financiering van het provinciaal steunpunt monumenten en archeologie. Dit is vastgelegd in een bestuurlijke afspraak tussen Rijk (OCW) en IPO voor de periode 2013 – 2016. Het steunpunt ondersteunt primair gemeenten en monumenteigenaren bij de toepassing van wet- en regelgeving in de praktijk.

Binnen de zorg voor Rijksmonumenten is sprake van dubbelling op het terrein van subsidieverlening, en waardstelling (monumentale waardebeoordeling van een object) en ondersteuning van gemeenten en monumenteigenaren (kennisfunctie). In de afspraken tussen het Rijk, IPO en VNG is opgenomen dat de provincies verantwoordelijk zijn voor de subsidiëring van restauratie van incurante rijksmonumenten, terwijl de RCE ook subsidies verstrekt voor onderhoud zowel courante als van incurante rijksmonumenten. Dit

betekent vaak dubbele beoordeling van subsidieaanvragen – zowel door de provincie als de RCE – hetgeen veel ambtelijke capaciteit vergt. Hetzelfde geldt voor de ondersteuning aan monumenteneigenaren en gemeenten, waarbij zowel het RCE als de provincie en in het verlengde daarvan het provinciaal steunpunt voor monumenten en archeologie zich deels met dezelfde taken bezighouden.

III. Wat is nodig om de opgave adequaat te kunnen oppakken?

Een drietal zaken is nodig om vorenstaande ambtelijke drukte te verminderen en er voor te zorgen dat de provincie haar rol als integrale gebiedsregisseur – dus met medeneming van monumentale waarde van een object dan wel gebied – goed kan vervullen:

- **de uitvoering van subsidieregelingen voor courante evenals incourante monumenten moet integraal bij de te vormen Noordvleugelprovincie worden belegd.** Zo gaat één bestuurslaag over die uitvoering en is er geen onduidelijkheid meer over wie waar over gaat. Ambtelijke drukte wordt daarmee voorkomen;
- de positie van de nieuwe provincie inzake het aanwijsregime van rijksmonumenten. Nu wijst de minister van OCW – op advies van de RCE als kennisinstituut – rijksmonumenten aan. **De provincie ‘nieuwe stijl’ neemt de beslissingsbevoegdheid van het rijk over ten aanzien van het aanwijzen van rijksmonumenten voor zover dat het grondgebied van de provincie ‘nieuwe stijl’ betreft;**
- **overdragen van de verantwoordelijkheid voor de subsidiëring van de delen van de culturele basisinfrastructuur naar de Noordvleugelprovincie.** Nu verstrekt het Rijk (OCW) in het kader van de wet op het Specifiek Cultuurbeleid vierjarige subsidies aan culturele instellingen, de zogenaamde basisinfrastructuur (BIS). Het gaat hierbij enerzijds om instellingen van nationale en internationale betekenis (denk aan Rijksmuseum en Concertgebouworkest), anderzijds om regionale voorzieningen (b.v. de grote theatergezelschappen in Amsterdam en Utrecht en enkele regionale musea met een rijkscollectie). Het is goed denkbaar (zeker bij de laatste categorie) dat deze verantwoordelijkheid bij de Noordvleugelprovincie komt te liggen, zodat zij in afstemming met gemeenten zorg kan dragen voor een samenhangend netwerk van culturele voorzieningen op de schaal van de nieuw te vormen provincie.

De volgende instellingen komen in ieder geval in aanmerking voor subsidiëring door de provincie ‘nieuwe stijl’: Het Zuiderzeemuseum, Museum Huis Doorn, de Toneelmakerij (jeugdtheater, Amsterdam), het Filiaal (jeugdtheater, Utrecht), de Utrechtse Spelen (theater, Utrecht), BAK (beeldende kunst, Utrecht), deels: Toneelgroep Amsterdam (theater, het niet-internationale gedeelte), deels: De Appel (beeldende kunst, Amsterdam, het niet-internationale gedeelte).

C. Overzicht per kerndomein van huidig instrumentarium

Domein	Wettelijke basis	Bevoegdheden en instrumentarium
Bestuur	Wet algemene regels herindeling(a)(b)	- Grens correcties - Initiatief tot herindeling (voeren van 'open overleg', herindelingsadvies etc.)
	Wet revitalisering geneniek toezicht	- Toepassing interventieladder - Schorsing, vernietiging, indeplaatsstelling
Ruimte en wonen	- nWro	- Provinciale Structuurvisie - Provinciale ruimtelijke verordening - Proactieve aanwijzing - Inpassingsplan - Projectbesluit - Proactieve of reactieve aanwijzing
	- nWRO, artikel 2.2	
	- nWRO, artikel 2.2 - Wet Stedelijke vernieuwing, art 5 lid 3	
	- nWRO, artikel 2.2 - Wet Stedelijke vernieuwing, art 5 lid 3 - Huisvestingswet, artikel 61	
Economie	Geen, wel is er een convenant Bedrijventerreinen 2010-2020 tussen IPO, VNG en het Rijk	- Stimuleringsbijdragen, financieringsfondsen, subsidies etc. - Toebedeling Europese subsidies (o.a. EFRO) - Ruimtelijk instrumentarium (zie ruimte en wonen) bijvoorbeeld voor planning en herstructurering bedrijventerreinen en detailhandelslocaties. - Economic Boards - Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen - Promotie en acquisitie
	Geen, Wel decentralisatie van het regionaal economisch beleid door het Rijk in 2011.	
Milieu	- Wet milieubeheer - Wet Bodembescherming - Wet Geluidhinder - Wet luchtverontreiniging - Nationaal programma luchtkwaliteit - Europese regelgeving met betrekking tot de luchtkwaliteit - Planwet Verkeer en Vervoer - Wegenverkeerswet 1994/BABW - Wet Regelgeving Burgerluchthavens en Militaire Luchthavens - Basisnet spoor, weg, water	- Milieubeleidsplan en milieuverordeningen - Vergunningverlening, toezicht en handhaving (RUD's) - Provinciale Structuurvisie - Provinciale ruimtelijke verordening - Provinciaal Verkeer- en Vervoersplan (PVVP) - Richtlijnen voor onttrekking grondwater
Natuur en recreatie	- Wet inrichting landelijk gebied (Wlgb) - Reconstructiewet - (n)Wro - Natuurbeschermingswet - Bestuursakkoord Natuur - Habitat- en Vogelrichtlijn (Natura2000) - Kaderrichtlijn Water - Natuurbeschermingswet/Nieuwe Natuurwet in ontwikkeling - Flora- en Faunawet, - Boswet	- Provinciale Structuurvisie - Provinciale ruimtelijke verordening - Provinciaal meerjarenprogramma - Inrichtingsplan - Gebiedscommissies - Natuurbeheerplannen - Aankoop, inrichting en beheer van (nieuwe) natuurgebieden - Landschapsverordening - Vergunningverlening en handhaving - Stimuleringsbijdragen, financieringsfondsen, subsidies etc.
Mobiliteit	- Planwet Verkeer en Vervoer - Wegenverkeerswet 1994/BABW - Wegenwet	- Provinciaal Verkeer- en Vervoersplan (PVVP) - Aanleg, beheer en onderhoud - Wegenverordening
	- Planwet Verkeer en Vervoer (zal onderdeel worden van de Omgevingswet)	- Provinciaal Verkeer- en Vervoersplan (PVVP)
	- Planwet Verkeer en Vervoer - Wegenverkeerswet 1994/BABW - Wegenwet - Wet Personenvervoer 2000	- Openbaar aanbesteden concessies regionaal openbaar vervoer
	- Planwet Verkeer en Vervoer (zal onderdeel worden van de Omgevingswet)	- Provinciaal Verkeer- en Vervoersplan (PVVP)
	- Waterwet - Vaanwegenverordening	- Waterverordening provincie - Beheer en onderhoud
	- Waterwet, art. 2.4	- Provinciale Structuurvisie

	- Waterbesluit art. 4.9 - Waterwet, artt. 2.8 en 2.10 - Wet milieubeheer, hoofdstuk 5 - Waterbesluit art 2.2 - Wet inrichting landelijk gebied	- Provinciale ruimtelijke verordening - Provinciale Milieuverordening - Provinciale Water Verordening - Vergunningverlening en handhaving - Toezicht - Advisering Rijk - Kaderrichtlijn Water (KRW) - Natuurbeleid (EHS, Natura 2000)
	- Waterwet, art. 6.4 - Wet milieubeheer, art. 1.2	
	- Grondwet, art. 133 - Waterschapswet, artt. 2 en 6, titel V - Waterwet, artt. 3.9/m 3.12 en 5.31	
Cultureel erfgoed	- Monumentenwet - Wet op het specifiek cultuurbeleid - AMvB Besluit algemene regels RO (Barro) - Wilg (ondersteunend) - Convenant met Rijk over monumenten(zorg) - Archiefwet	- Borging via ruimtelijk instrumentarium (structuurvisie, verordening etc.) - Stimuleringsbijdragen, financieringsfondsen, subsidies etc. - Aanwijzen archeologiegebieden en archeologisch depot - Inspectie gemeentelijke archieven

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
De heer dr. R.H.A. Plasterk
Postbus 20011
2500 EA 's-Gravenhage

DATUM	28 januari 2014	TEAM	BDO
NUMMER	80F2C587	REFERENTIE	J. Visbeen
UW BRIEF VAN	13 december 2013	DOORKIESNUMMER	2150
UW NUMMER	2013-0000761599	E-MAILADRES	john.visbeen@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE	1	ONDERWERP	Reactie op verkenning taken en bevoegdheden Noordvleugelprovincie

Excellentie,

In december heeft u het resultaat van de verkenning van het kabinet met betrekking tot het overdragen van taken en bevoegdheden aan ons bekend gemaakt. Deze brief is door vertegenwoordigers van het kabinet en de provincies besproken op 18 december 2013. In dit overleg is afgesproken dat wij voor 1 februari 2014 reageren op uw aanbod.

In deze brief treft u onze reactie aan. Wij hebben uw verkenning getoetst aan eerder geformuleerde randvoorwaarden (februari 2013), onze zienswijze (oktober 2013), de rapportage van commissaris van de Koning van de provincie Noord Holland, in diens functie als rijksheer (november 2013), alsmede de aanvulling hierop van commissaris van de Koning van de provincie Utrecht (december 2013).

Utrecht is een topregio. De kernkwaliteiten als de hoog opgeleide bevolking, de aanwezigheid van veel kennisinstellingen, de nabijheid van groen, veelzijdige landschappen en goede bereikbaarheid dragen daaraan bij. Niet voor niets is de regio Utrecht voor de tweede keer uitgeroepen tot de meest competitieve regio van Europa. Onze regio levert een belangrijke bijdrage aan de Nederlandse economie en heeft een sterke internationale positie. Behoud en verder uitbouwen van deze kernkwaliteiten vereist een krachtig middenbestuur met een scherp profiel ten opzichte van andere bestuurslagen, zonder vertroebeling door bestuurlijke hulpstructuren(vervoerregio). U zult begrijpen dat wij het behartigen van de belangen van Utrecht als topregio als hoogste prioriteit hebben.

Zienswijze en randvoorwaarden:

Om te beoordelen of de herindeling meerwaarde oplevert ten opzichte van de bestaande situatie en daarmee te borgen dat Utrecht topregio blijft, hebben wij vijf randvoorwaarden geformuleerd:

- Er moet een inhoudelijke integrale visie op de modernisering van het gehele binnenlands bestuur zijn.

- Het aantal bestuurlijke tussenlagen en hulpstructuren wordt sterk teruggebracht en er worden zeker geen nieuwe ingevoerd.
- Er zijn alternatieve varianten en voorstellen onderzocht voor opschaling van provincies.
- Het nieuwe landsdeel krijgt extra taken, bevoegdheden (waar onder doorzettingsmacht) en middelen die nodig zijn om op landsdelige schaal te kunnen sturen op de kerntaken. Een eigen belastinggebied (zoals de opcenten) is hiervoor een voorwaarde.
- Er moet breed draagvlak in het gebied zijn.

Het versterken van het profiel van de provincie door het overdragen van taken en bevoegdheden is slechts één van onze randvoorwaarden. Wij benadrukken dat wij nauwlettend zullen volgen hoe u invulling gaat geven aan alle randvoorwaarden. Daarmee kunnen wij vaststellen of de voorgestelde fusie binnen een groter geheel van modernisering van het openbaar bestuur past en of uw voorstel ook in financiële zin voldragend is.

Wij vinden dat herpositionering van taken en bevoegdheden in het wetsvoorstel inzake provinciale herindeling dient te worden geregeld. Daarnaast dienen voorstellen die vragen om (aanpassing van) onderliggende regelgeving, in het geval van een te wijzigen AMvB dan wel een ministeriële regeling, gelijktijdig met het voornoemde wetsvoorstel in procedure te worden gebracht. Bovendien moeten voorstellen die vragen om bestuurlijke overeenkomst worden benoemd en uitgewerkt in de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel tot opschaling.

Om op een groter schaalniveau belangen te wegen, beleid te maken en dit in activiteiten om te zetten dienen voldoende (eigen) middelen voorhanden te zijn. Een open huishouding overeenkomstig de Provinciewet voor het nieuwe landsdeel is een vereiste, net als een (eigen) belastinggebied en decentralisatie van rijksmiddelen. Wij zijn verheugd dat ook u het belang van een open huishouding benadrukt.

Conclusie

In bijlage 1 bij deze brief geven de colleges van Gedeputeerde Staten van Flevoland, Utrecht en Noord Holland een gezamenlijke reactie op de specifieke voorstellen die u schetst in uw brief van 13 december 2013.

Wij waarderen het door u ingezette proces. Toch vinden wij het resultaat van uw verkenning vooralsnog teleurstellend en onvoldoende. Van de 25 voorstellen die u doet zijn 19 voorstellen min of meer bestaande afspraken, 2 voorstellen zien op intensivering van samenwerking, 1 voorstel betreft een tijdelijk experiment en 3 voorstellen hebben potentie tot een overdracht van taken en bevoegdheden. Ook Provinciale Staten van Utrecht hebben hun teleurstelling hierover uitgesproken.

In de eerdere brieven en in de bijlage bij deze brief dragen wij met de andere provincies substantiële ideeën aan die bijdragen aan een krachtig profiel van de provincie nieuwe stijl. We doen met klem een beroep op u om op basis van deze informatie de provincie nieuwe stijl alsnog van een onderscheidend en substantieel pakket aan taken, bevoegdheden en middelen te voorzien. Wij zijn van mening dat wij u een krachtig tegenbod doen.

Tot slot benadrukken wij opnieuw dat alleen een gedragen integrale visie op de organisatie van het binnenlands bestuur de juiste structuur brengt in het gesprek over de provincie nieuwe stijl. Het gaat om een substantiële verandering van de inrichting van het staatsbestel. In die zin is het ook opmerkelijk te noemen dat een dergelijke verandering plaats lijkt te gaan vinden zonder dat er in het proces een stevig staatsrechtelijk advies

over positie, taken en bevoegdheden van dit nieuwe landsdeel in relatie tot overige bestuurslagen is voorzien. Een advies waarbij bijvoorbeeld wetenschappers, Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid en Raad voor het Openbaar Bestuur zijn betrokken. Dit is nodig om de herinrichting te beoordelen in samenhang met ideeën over bijvoorbeeld financiële verhoudingen tussen Rijk, gemeenten en provincie en mogelijke ideeën over wijzigingen in het belastingstelsel. Voor een dergelijk integraal advies zullen wij in de stuurgroep aandacht vragen.

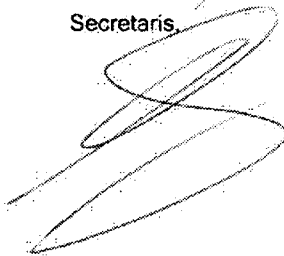
Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Utrecht,
Namens hen,

Voorzitter,

Secretaris,

c.c.:

- Minister-president.
- Provinciale Staten van Utrecht.
- College van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland.
- College van Gedeputeerde Staten van Flevoland.

Bijlage 1: Reactie op uw aanbod

Er is vanuit de drie provincies waardering voor de procesmatige inzet van het kabinet om te komen tot goede inhoudelijke afspraken met de drie provincies. Het aanbod waarmee het Rijk de provincie nieuwe stijl tegemoet treedt, schiet evenwel inhoudelijk tekort. Het kabinet draagt nauwelijks taken en bevoegdheden over naar de nieuwe provincie.

Dit wordt beargumenteerd op basis van een sterk centralistische bestuursvisie. In uw brief van afgelopen december wordt diverse malen – overigens vaak zonder nadere argumentatie – de stelling betrokken dat taken 'Rijksbelang' betreffen en dus kennelijk ook het beste door het Rijk vervuld kunnen worden. Is het bijvoorbeeld werkelijk zo dat alle A-wegen en vaarwegen (uitsluitend) van Rijksbelang zijn? En als dat al zo is, betekent dat dan ook dat het Rijk deze moet beheren en onderhouden?

In de rapportage van commissaris Remkes in de rol van Rijksheer wordt juist betoogd dat één bevoegd gezag voor de regionale bereikbaarheid binnen de Noordvleugel zorgt voor betere samenhang tussen het rijkswegennet en het onderliggende (regionale) verkeersnet. Mobiliteitsvraagstukken worden dan immers in samenhang bekeken en knelpunten kunnen daadkrachtiger worden bestreden. Vanuit dit perspectief kunnen verbeteringen van de bereikbaarheid in samenhang met andere belangen integraal worden afgewogen.

De centralistische oriëntatie inzake het fusiedossier is opmerkelijk. Doorgaans betoont het kabinet zich een overtuigd voorstander van decentralisatie, uitgaande van de constatering dat de verschuivende bestuurlijke verhoudingen tussen Europa, lidstaten, regio's en gemeenten ook zullen moeten leiden tot aanpassingen in de taakverdeling van het lokale bestuur, de provincies en het Rijk. Het adagium 'decentraal wat kán, centraal wat moet' is daarbij leidend.

Dit inzicht vormt ook de achtergrond van de omvangrijke decentralisatiebeweging die zich op sociaal terrein voltrekt richting gemeenten (Awbz, Participatiewet en Jeugdzorg). Een versterkte positionering van de gemeente als 'eerste overheid' vormt daarvan het leidend uitgangsprincipe.

Parallel daaraan (en aanvullend daarop) winnen ook provincies de laatste tijd aan profiel (denk aan de bevindingen van de commissie-Lodders). De in april 2011 ondertekende 'Bestuursafspraken 2011-2015' en het regeerakkoord van het kabinet-Rutte-II uit oktober 2012

laten zien dat ook het Rijk de provinciale rol als ruimtelijk regisseur wil erkennen en faciliteren.

Maar wanneer het aankomt op het daadwerkelijk equiperen van de gefuseerde provincie nieuwe stijl, is sprake van defensief gedrag van Rijkszijde en schroom om 'los te laten'. Het Rijksaanbod uit de brief van 13 december 2013 schiet dan ook inhoudelijk tekort en is deels in vrijblijvende procedurele termen verwoord.

Uw voorstellen

Hieronder gaan wij meer specifiek in op de voorstellen die u schetst in uw brief van 13 december 2013.

1. Kwaliteit openbaar bestuur

Uw voorstellen met betrekking tot de provinciale kerntaak aangaande de kwaliteit van het openbaar bestuur – experiment gemeentelijke herindeling en experiment bevoegdheid opleggen bestuurskrachtonderzoek – zijn nuttig en nodig.

Daarnaast zien onze colleges er de redelijkheid van in dat u niet voornemens bent voor te stellen de bepaling in de Grondwet te schrappen dat een gemeente bij wet wordt ingesteld.

Wat evenwel mist in uw aanbod zijn de bevoegdheden gericht op (verplichte) gemeentelijke samenwerking. Na opschaling zal de afstand tussen de nieuwe provincie en gemeenten toenemen, waarmee gemeenten meer afhankelijk zullen zijn van elkaar om regionale opgaven op te pakken. De provincie nieuwe stijl kan immers niet meer overal (bestuurlijke) aandacht/steun geven in de mate waarin de drie afzonderlijke provincies dat thans wel kunnen.

Indien de provincie meer sturing kan uitoefenen op de samenwerking tussen gemeenten, kan zij zich beter concentreren op haar rol-op-afstand en deze ook beter vervullen. Zonder die bevoegdheden ontstaat het risico dat (zwakke) gemeenten uit beeld raken en de inwoners daarvan minder goede dienstverlening krijgen.

Vorenstaande vergt aanpassing van het beleidskader gemeentelijke herindeling. In aanvulling op uw aanbod zien wij bovendien graag dat:

- De nieuw te vormen provincie eenvoudiger verplichte samenwerking aan gemeenten kan opleggen (wijziging WGR);
- Het college van GS van de provincie 'nieuwe stijl' in het kader van de WGR de bevoegdheid met betrekking tot het goedkeuringsvereiste krijgt (wijziging WGR);
- * De nieuwe provincie de bevoegdheid heeft een 'bundelingsvereiste' op te leggen in het kader van de WGR (wijziging WGR).

2. Regionale economie

Uw aanbod ten aanzien van regionale economie – pilot topsectoren in de regio en Kamer van Koophandel in relatie tot economisch beleid – is zeer beperkt en zou ook nu al kunnen worden uitgevoerd. Ten aanzien van de Kamer van Koophandel stellen wij voor te onderzoeken om (stimulerings)activiteiten van de nieuwe KvK onder te brengen bij de provincie nieuwe stijl.

Uw aanbod om toe te werken naar een Economic Board voor de Noordvleugel wijzen wij af. Daarvoor is het economisch profiel van de drie kerngebieden (Amsterdam, Utrecht en Almere) te verschillend. Ook zien wij voorlopig geen toegevoegde waarde in het instellen van een ontwikkelingsmaatschappij (ROM) op Noordvleugelschaal.

Uw aanbod om financieel te participeren in het stimuleren van regionaal economische ontwikkeling waarderen wij zeer. Wij willen echter met u in gesprek om, net als de provincie Utrecht nu al doet, deze middelen te koppelen aan de ontwikkelingen rond de Economic Boards in plaats van het te investeren in een ontwikkelingsmaatschappij.

Eerder was een voorstel opgenomen inzake de Nederlandse Investeringsinstelling. U heeft evenwel steekhoudende argumentatie gepresenteerd om niet tot decentralisatie over te gaan. Op dat punt gaan we dan ook uit van een goede samenwerking tussen de Rijksoverheid en de provincie 'nieuwe stijl'. Overigens hebben de colleges van GS van Noord-Holland en Utrecht in dit kader reeds projecten aangedragen bij het ministerie van Economische Zaken.

Andere voorstellen die eerder zijn gedaan om taken en bevoegdheden over te dragen zijn niet overgenomen. Hieronder wordt nogmaals toegelicht waarom deze voorstellen zijn gedaan.

Het vorige kabinet heeft in 2011 in haar visie op de Noordvleugel, de regio omschreven als belangrijke economische motor van Nederland. In de Economische Actieagenda Noordvleugel is beschreven wat de kracht van de regio is en welke uitdagingen de regio kent. Onderdelen van die kracht van de regio zijn de veelzijdige economie en vestigingsmogelijkheden, de omvangrijke en hoogwaardige arbeidspopulatie en het feit dat het een knooppunt van creativiteit en kennis is. De actieagenda legt de nadruk op drie thema's: stimuleren van kennisontwikkeling en innovatie, verbeteren van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt en het aantrekken van bedrijven en talent en investeringen.

Op twee van de drie thema's bestaat een gat in de mogelijkheden van de provincie(s): het regio specifiek inzetten van middelen op kennisontwikkeling en innovatie en het verbeteren van de aansluiting

tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Om de ruimtelijk-economische kerntaak van de provincie te versterken, is het dichtn van dat gat essentieel.

Daaruit volgt dat het voor provincie nieuwe stijl essentieel is:

- Meer sturing te hebben op regionale economische ontwikkeling, zoals financiering van (innovaties bij) het MKB (bijv. garantstellingen), EFRO en het topsectorenbeleid, in tegenstelling tot de huidige praktijk dat aansluiting gezocht moet worden bij nationaal beleid. Daarbij past de overdracht van huidige rijksmiddelen vanuit topsectorenbeleid en het stimuleringsbeleid MKB;
- Mogelijkheden moet hebben om de inzet van Opleidings- & Ontwikkelingsfondsen voor (om)scholing in de voor de Noordvleugel relevante sectoren mee te bepalen. De inzet is versnipperd en landelijk bepaald, waardoor initiatieven beperkte impact hebben;
- Bevoegdheden (in de vorm van een pilot) van het ministerie van OCW en bij behorende financiering krijgt voor vaststellen van curricula voor beroepsonderwijs, zodat regionaal maatwerk mogelijk wordt. Door landelijke (budgettaire) maatregelen kiezen instellingen in het beroepsonderwijs (MBO/HBO) er voor te snijden in het curriculum. Specifieke (technische) opleidingen ontbreken in het curriculum of worden weg gesneden. Hoewel de provincie veel in gesprek is met beroepsonderwijsinstellingen heeft zij geen instrumentarium om dit knelpunt aan te pakken.

3. Regionale bereikbaarheid en regionaal openbaar vervoer

Het aanbod van de kant van het kabinet met betrekking tot de regionale bereikbaarheid en het regionale openbaar vervoer bevat feitelijk weinig nieuws ten opzichte van de huidige of al vastgelegde nieuwe situatie.

Allereerst gaan uw voorstellen met betrekking tot het MIRT ons niet ver genoeg. Dit onderdeel heeft – zeker gezien uw aanbod – potentie tot *daadwerkelijke* overdracht. Er dienen ons inziens dan ook rijksbevoegdheden en -middelen over te gaan (bindend adviesrecht en keuzebevoegdheid voor de inzet van middelen zonder inmenging van de Tweede Kamer, maar gelegitimeerd door Provinciale Staten van de provincie nieuwe stijl). En ook maken wij graag gebruik van het aanbod om eerste aanspreekpunt te zijn in het MIRT-overleg met het Rijk.

Wij kunnen ons wel vinden in uw voorstel aangaande de uitwisseling van contracteringskennis. Maar daar waar het gaat om verkeersmanagement bepleiten wij meer dan enkel een verkenning inzake uitbreiding/intensivering van de samenwerking (zie ook hieronder). Dat geldt ook ten aanzien van uw aanbod voor een

onderzoek naar mogelijkheden voor een gezamenlijke inkoop en marktbenadering tussen Rijkswaterstaat en de Noordvleugelprovincie.

Daarnaast bevat het aanbod geen argumenten waarom de eerder gedane voorstellen worden afgewezen.

Wij houden op dit terrein dan ook vast aan de voorstellen, voortvloeiend uit de redenering zoals die eerder door commissaris Remkes is opgevoerd. Het gaat er daarbij om dat de verwevenheid en complexiteit van mobiliteitsfuncties veel effectiever bestuurd en afgestemd kunnen worden vanuit de regionale schaal van de opgeschaalde provincie.

De voorstellen waren:

- Noordvleugelprovincie hoofdverantwoordelijk voor regionaal wegennetwerk inclusief de N-en A-rijkswegen;
- Onderhoud en beheer van Rijksvaarwegen (aantoonbare efficiency voordelen, eventueel onder voorwaarden van het Rijk) gaat naar de provincie 'nieuwe stijl';
- De provincie 'nieuwe stijl' krijgt een bepalende rol bij de voorbereiding van de concessie met betrekking tot het spoorvervoer alsmede bij het concessiebeheer.
- Noordvleugelprovincie bevoegd gezag bij (grote) infrastructurele projecten die binnen eigen grondgebied liggen (RRAAM, SMASH, A7/A8);
- Beheer en onderhoud van Rijkswegen binnen de nieuwe provincie (mits aantoonbaar efficiency voordelen en eventueel onder voorwaarden Rijk);
- Noordvleugelprovincie tevens hoofdverantwoordelijk voor planning, programmering en aanleg van deze wegen;
- De nieuwe provincie wordt verantwoordelijk voor de uitvoering van (regionaal) verkeersmanagement op het grondgebied van de te vormen provincie;
- De uitvoering van Rijksprogramma's en impulsbudgetten op het gebied van verkeer en vervoer komt te liggen bij de provincie 'nieuwe stijl'.

Daarnaast dient u de provincie nieuwe stijl de extra bevoegdheid te geven voor het kunnen vernietigen en/of nemen van gemeentelijke verkeersbesluiten en/of -maatregelen in relatie tot gemeentelijke infrastructuur. Tenslotte dient u het dan nog mogelijk te maken dat spoedwet aanpak en tracébesluiten ook aan het provinciaal instrumentarium worden toegevoegd.

De voorgenomen afschaffing van de WGR+ in de regio Utrecht is een belangrijke stap in het verminderen van bestuurlijke drukte en het

verstevigen van de positie van de provincie nieuwe stijl rond het regionaal openbaar vervoer. We kunnen dit van harte ondersteunen.

Het moge duidelijk zijn dat in deze voorstellen geen ruimte is voor een vervoerregio als opvolger van de af te schaffen Stadsregio Amsterdam.

Het college van GS van Noord-Holland heeft vorig jaar bij brief aan staatssecretaris Mansveld (kenmerk 94274/168507) uiteengezet hoe – na afschaffing van de wgr+ – de toekomstige vormgeving van de organisatie van het openbaar vervoer naar haar inzicht gestalte zou dienen te krijgen.

Daarbij is een alternatief geschetst voor de vervoerregio, waarbij is aangegeven dat de provincie Noord-Holland en de gemeente Amsterdam zich op voorhand bereid zouden moeten verklaren om de BDU-middelen die zij ontvangen in te zetten voor het beoogde doel in het werkingsgebied. De provincie Noord-Holland zou zich bovendien moeten inspannen om de andere gemeenten in het relevante gebied op een volwaardige wijze te betrekken bij het te voeren beleid en het bestuur.

Wat betreft de huidige financiële middelen uit de BDU verkeer en vervoer ten behoeve van de Stadsregio Amsterdam stellen wij ons voor dat bij afschaffing van de WGR+ een splitsing in de toedeling van middelen plaatsvindt. Het deel dat thans is gemoeid met de financiering van het openbaar vervoer dat door het GVB wordt uitgevoerd wordt toebedeeld aan de gemeente Amsterdam. Alle overige middelen vallen toe aan de provincie. Zoals hiervoor geschetst is de provincie Noord-Holland bereid de financiële middelen voor het openbaar vervoer in te zetten voor het beoogde doel in het werkingsgebied.

Gegeven dit standpunt en het feit dat wij thans met u in gesprek zijn over de verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden van de te vormen provincie nieuwe stijl wordt door het college van GS van Noord-Holland op dit moment niet in toekomstverkenningen van de Stadsregio geparticipeerd.

4. Duurzame ruimtelijke ontwikkeling en inrichting

Ten aanzien van deze kerntaak stelt u een generieke verandering voor met betrekking tot de huisvestingsverordening. Deze verandering is voor de hand liggend. Ook uw aanbod – specifiek voor de provincie 'nieuwe stijl' – met betrekking tot de gezamenlijke aanpak rondom het Hoofdwatersysteem kan op onze instemming rekenen.

Ten aanzien van Schiphol bepleit u een handhaving van de status quo. En dat terwijl u in uw herindelingsontwerp de toekomstige ontwikkeling van Schiphol in relatie tot de uitbreidingsmogelijkheden van de

luchthaven Lelystad als een bijzondere economische opgave voor het gebied beschouwt.

Wij zijn er dan ook voorstander van om het recente advies van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli) op te volgen. In het rapport 'Sturen op samenhang' van september 2013 pleit de Rli ervoor dat het Rijk inzake de ontwikkeling van Schiphol meer 'loslaat' en zich vooral richt op het stimuleren van de samenwerking tussen partijen uit de metropoolregio zelf. Terecht concludeert de Rli dat het gebied rondom Schiphol 'governance' nodig heeft die zich snel kan vormen naar de vraagstukken die zich aandienen en waarbij het Rijk zich concentreert op de rol van systeemverantwoordelijke.

De provincie 'nieuwe stijl' krijgt daarbij de regie op het bereiken van regionale doelen – uiteraard binnen door het Rijk gestelde kaders – en is daarmee in positie gekomen om namens (en in afstemming met) de regio de afstemming met het Rijk vorm te geven. Tegen die achtergrond verdient het aanbeveling om de Omgevingsraad "Schiphol" (de opvolger van de Alderstafel) rechtstreeks te laten rapporteren aan de provincie 'nieuwe stijl'.

5. Milieu, energie en klimaat

In de brief van december wijst u op de generieke decentralisatiebeweging die zich onder de vlag van de 'RUD'-vorming voltrekt. Wij begrijpen dat, gelet ook op de opvattingen hierover in de Tweede Kamer, een verdere decentralisatie van inspectietaken, zoals voorgesteld in de brief van commissaris Remkes, nu niet aan de orde is.

Het in de rapportage gehouden pleidooi met betrekking tot flexibilisering (binnen Europese richtlijnen) van omgevingswaarden teneinde maatwerk te kunnen leveren, vindt bij het kabinet vooralsnog geen gehoor. Terwijl dit nu juist een enorme bijdrage kan leveren aan de integraliteit van beleids- en besluitvorming op Noordvleugelschaal.

Wij zijn dan ook van mening dat op het terrein van geluid(hinder) met de provincie nieuwe stijl eenzelfde werkwijze kan worden overeen gekomen als nu in Duitsland gebruik is. In Duitsland wordt de Europese regelgeving met betrekking tot geluid namelijk niet geregeld in nationale wetgeving, maar wordt deze juist per Bundesland uitgewerkt, waardoor maatwerk kan worden geleverd voor de situatie ter plekke. Het gaat dan met name om de bevoegdheid om de regelgeving op het gebied van industriegeluid en op het gebied van geluidsoverlast op wegen, etcetera toe te bedelen aan de provincie 'nieuwe stijl'. Ten aanzien van de luchtkwaliteit zou vergelijkbare werkwijze moeten gelden.

Ten slotte merken wij hier op het teleurstellend te vinden dat u de provincie nieuwe stijl geen bindend advies wenst te geven rond de Mijnbouwwet.

6. Vitaal platteland

Ten aanzien van het natuurdossier is het allereerst van belang dat de (onder andere in het Bestuursakkoord Natuur, het Natuurpact, opsplitsing DLG) reeds ingezette decentralisatiebeweging tot het afgesproken einde worden gebracht vanzelfsprekend binnen het kader van de reeds bestaande afspraken tussen de lidstaat Nederland en de EU. Hier presenteert de brief van december 2013 enkele op zichzelf goede maatregelen, die evenwel voor een deel alle provincies betreffen en voor een ander deel 'oud nieuws' zijn.

Daarnaast gaat u in uw aanbod onvoldoende in op eerder gedane voorstellen inzake de beheerplannen voor de Natura 2000-gebieden, alsmede de aanwijzingsbesluiten voor deze gebieden. Het voornemen is al om de verantwoordelijkheid voor het opstellen van beheerplannen voor Natura 2000-gebieden, met uitzondering van de Rijkswateren en Defensiegebieden in de nog in voorbereiding zijnde Wet natuurbescherming volledig over te dragen aan alle provincies. Dat is een goede zaak.

Het voorstel van commissaris Remkes dat de provincie nieuwe stijl ook bevoegd gezag wordt voor het nemen van aanwijzingsbesluiten voor Natura 2000-gebieden en naast de instandhoudingsdoelstellingen de precieze omvang en begrenzing van het aangewezen gebied definieert, vindt helaas geen gehoor. Let wel, dit voorstel heeft niet de bedoeling om te tornen aan de formele verhouding tussen de EU, Rijk en provincies. In de uitwerking zou de provincie nieuwe stijl echter meer mogelijkheden tot maatwerk geboden moeten worden. Momenteel worden de instandhoudingsdoelen nog tot in detail door het Rijk voorgeschreven

Ten aanzien van Staatsbosbeheer is specifiek voor de provincie nieuwe stijl meer mogelijk dan het Rijk nu in het vooruitzicht stelt. Alleen 'samenwerking' is daarvoor niet voldoende. Wanneer het gaat om regionaal natuurbeheer, is geen sprake van een Rijksbelang maar van een regionaal belang waarvoor de provincie nieuwe stijl aan de lat staat. Daarbij doen de eigendomsverhoudingen er iets minder toe. De sturing van overheidswege op natuurbeheer zou moeten worden losgekoppeld van het eigendom van natuurgronden.

De provincie nieuwe stijl ambieert niet de rol van grootgrondbezitter. Uitgaande van het Ladders-profiel ligt het in de lijn dat de provincie nieuwe stijl meer integrale gebiedsgerichte zeggenschap krijgt op regionale natuurontwikkeling, ook al zijn bepaalde arealen daarbinnen

dan nog in eigendom van bijvoorbeeld Staatsbosbeheer. Ten behoeve van die zeggenschap is het essentieel dat ook decentralisatie van Rijksmiddelen plaatsvindt.

De provincie 'nieuwe stijl' zal vanuit een integrale, gebiedsgerichte verantwoordelijkheid, samen met Staatsbosbeheer en de andere natuurorganisaties een gezamenlijk beheerplan maken. Staatsbosbeheer moet door het Rijk in staat worden gesteld om dit plan onverkort uit te kunnen voeren.

Wij missen in uw brief tot slot twee belangrijke onderdelen waar het Rijk momenteel aan werkt als het gaat om de nieuwe Natuurwet en de nieuwe Rijksvisie op het natuurbeleid. Op beide onderdelen staat spanning. In de Natuurwet neigt het Rijk (volgens conceptteksten die recent in de Ministerraad zijn behandeld en aan de provincies zijn voorgelegd) naar aanvullend soortenbeleid, bovenop de Europese afspraken. Dat strookt ons inziens niet met de stelling in uw brief dat er geen aanvullende nationale eisen aan provincies gesteld zullen worden. Ten aanzien van de Natuurvisie dreigt een neiging tot recentralisatie.

7. Cultuurhistorie en culturele infrastructuur

In de rapportage van de commissaris wordt voorgesteld de volgende taken/bevoegdheden op het terrein van cultuurhistorie en culturele infrastructuur te decentraliseren naar de Noordvleugelprovincie:

- De uitvoering van de subsidieregelingen voor courante evenals incurante monumenten wordt integraal belegd bij te vormen provincie.
- De provincie 'nieuwe stijl' neemt de beslissingsbevoegdheid van het rijk over ten aanzien van het aanwijzen van rijksmonumenten.
- De provincie 'nieuwe stijl' neemt de verantwoordelijkheid voor de subsidiëring van delen van de culturele basisinfrastructuur over van het rijk.

In uw aanbod worden de voorstellen voor de genoemde aanvullende taken niet overgenomen. Wat de overdracht van de subsidiëring van de culturele basisinfrastructuur (BIS) en de beslissingsbevoegdheid ten aanzien van Rijksmonumenten betreft, zien we de redelijkheid in van uw aanbod.

Ten aanzien van het rijksmonumentenbeleid, is het echter een gemiste kans om in de subsidieverlening niet meer eenduidigheid en samenhang aan te brengen. In de praktijk is momenteel veelvuldig sprake van stapeling van subsidies en daarmee dus van dubbele beoordeling en procedures. Daarnaast kan de provincie 'nieuwe stijl' haar integrale rol als gebiedsregisseur beter waarmaken wanneer zij de gehele regie op de financiering van rijksmonumenten binnen het

landsdeel kan voeren. Wij houden op dit terrein dan ook vast aan het voorstel, zoals dat eerder door commissaris Remkes is opgevoerd.